

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 248 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 12. LIPNJA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Iz zemlje i svijeta

NA ZAVRŠETKU OSMODNEVNE POSJETE NR MAKEDONIJI, predsjednik Tito govorio je na velikom mitingu u Skoplju.

PREDSJEDNIK TITO PRIMIO JE DELEGACIJU rumunjske pravoslavne crkve, koja se nalazi u posjeti Jugoslaviji.

DRŽAVNI SEKRETAR ZA INOZEMNE POSLOVE Koča Popović stigao je u zvaničnu posjetu Norveškoj.

U BEOGRAD JE DOPUTOVAO BIVŠI PREDSJEDNIK britanske vlade Klement Atli. On je stigao prvim avionom kojim je otvorena zračna linija Beograd — London.

SAVEZNO IZVRŠNO VIJEĆE PRIHVATILO JE NACRT rezolucije o perspektivnom razvoju potrošnje, urbanizacije i samofinanciranja, o čemu će se raspravljati na idućem zasjedanju Skupštine.

U BEOGRADU JE POTPISAN PROTOKOL o proširenju jugoslavensko-poljske robne razmjene.

NA PUTU ZA BUDIMPEŠTU BUGARSKA VLADINA i partijska delegacija proputovala je kroz Beograd. Potpredsjednik Aleksandar Ranković razgovarao je na željezničkoj stanici s Antonom Jugovim, Todorom Zivkovim i drugim bugarskim državnim i partijskim funkcionerima.

DRŽAVNI SEKRETAR ZA INOZEMNE POSLOVE Koča Popović i norveški ministar inozemnih poslova Halvard Lange potpisali su zajednički kominike o razgovorima.

U BEOGRADU JE POČELO JEDANAESTO ZASJEDANJE svjetske konferencije za energiju. Potpredsjednik Edvard Kardelj otvorio je zasjedanje i održao govor u kome je rekao da savremeni razvitak energetskih izvora i proizvodnih snaga ne trpi da bude ograničen nacionalnim granicama.

SVI MOSKOVSKI LISTOVI OBJAVILI SU UVODNIKE posvećene drugoj godišnjici sovjetsko-jugoslavenske Beogradske deklaracije. Razlike u izvjesnim ideološkim pitanjima ne mogu biti smetnja za saradnju između Jugoslavije i SSSR-a, piše »Pravda«.

U SARAJEVU JE ZAVRŠENO DVODNEVNO SAVJETOVANJE novinara kulturnih rubrika listova i radio-stanice, koje je organizirao Savez novinara.

TUNISKA VLADA ZVANIČNO JE POZVALA FRANCUSKU na pregovore o povlačenju njenih trupa iz Tunisa. U slučaju neuspjeha u pregovorima Tunis će se obratiti međunarodnim forumima, izjavio je premijer Burgiba.

FRANCUSKA JE ODBACILA ZAHTEJEV TUNISKE VLADE da povuče s tuniske teritorije svojih 75 hiljada vojnika.

SPECIJALNI AJZENHAUEROV IZAZLANIK za Srednji Istok izjavio je da bi SAD prihvatile posredničku ulogu u francusko-alžirskom sporu.

U INTERVJUJU ZA AMERIČKU TELEVIZIJU, NIKITA HRUŠČOV je predložio povlačenje svih stranih trupa iz evropskih zemalja i založio se za poboljšanje sovjetsko-američkih odnosa.

ZAPADNONJEMAČKI KANCELAR ADENAUER potvrdio je na konferenciji za štampu da je u razgovorima s Ajzenhauerom u Vašingtonu postigao punu saglasnost o opremanju Bundesvera atomskim oružjem.

Rad Narodnog odbora kotara Šibenik

Izgradit će se tri nova trampera za Jugoslavensku slobodnu plovidbu

Raspravljalo se o cijenama električne energije

Na posebnim sjednicama Kotarskog vijeća i Vijeća proizvođača Narodnog odbora kotara, koje su u subotu održane u prostorijama Društvenog doma razmatrana su neka tekuća privredna pitanja. Donijeto je nekoliko odluka i veći broj rješenja iz oblasti privrede.

Razmatran je, između ostalog, prijedlog Savjeta za privredu i Savjeta za društveni plan i financije o cijenama električne energije u komunalnoj potrošnji. Naime, Savezno izvršno vijeće donijelo je nedavno Uredbu o privremenim cijenama i uvjetima prodaje električne energije, kojom se ustvari određuje jedinstvena tarifa za sve potrošače u zemlji. Tom Uredbom ovlaštenu su narodni odbori kotara da mogu sami određivati cijene električne energije u komunalnoj potrošnji, ali da te cijene ne mogu biti niže od onih koje su utvrđene u saveznoj tarifi. Ukoliko bi NO kotara odredio višu tarifu od one

savezne, onda bi se sredstva došivena tom razlikom mogla upotrijebiti jedino za investicije u elektroprivredi, a prvenstveno za izgradnju električne mreže.

Budući da su dosadašnje cijene električne energije na našem kotaru niže od nove savezne tarife, to je donijet zaključak da se za sada ostane na nivou cijena, koje je utvrdilo Savezno izvršno vijeće s tim da Savjet za privredu NO kotara u skladu s porastom životnog standarda, nakon izvjesnog vremena ponovo razmotri to pitanje i prijedlog dađe na ocjenu narodnom odboru kotara.

U nastavku sjednica narodni odbor kotara je dao garanciju Jugoslavenskoj slobodnoj plovidbi Šibenik u svrhu dobivanja investicijskog kredita. Kako je poznato NO općine Šibenik osnovao je novo parobrodarsko poduzeće u Šibeniku, koje je već izradilo investicioni program radi izgradnje tri nova broda-trampera od po 10—12.000 tona. Oni bi se gradili u domaćim brodogradilištima i to u periodu od 1957. do 1961. godine. Investicioni programom utvrđena je i proračunska suma, koja iznosi oko 6,5 milijardi dinara. Rentabilnost izgradnje tih brodova je očita, jer se uložene investicije isplaćuju u roku od 5—6 godina, dok je rok trajanja jednog broda 25 godina.

Pored toga, Jugoslavenska slobodna plovidba Šibenik ima namjeru da nabavi tri polovna teretna broda-trampera od 10—12.000 tona nosivosti, čija bi ukupna cijena iznosila 4 milijuna i dvjesto hiljada dolara, što u našem novcu iznosi 2 milijardi i 654 milijuna dinara. Predviđa se, da će se uložena devizna sredstva isplatiti u roku od stanku plernuma Općinskog odbora

1,5 godine. Da bi parobrodarsko poduzeće moglo pristupiti traženju deviznog kredita, Narodni odbor kotara je dao svoju garanciju na spomenuti iznos.

Narodni odbor je, osim toga, dao garanciju nekim poduzećima koja traže kredite u svrhu proširenja i rekonstrukcije postrojenja.

Na zajedničkoj sjednici obaju vijeća, koja je održana istog dana, donijeto je, između ostalog, rješenje o imenovanju upravnog odbora fonda za kadrove u privredi, izabrani su članovi savjeta za opću upravu i savjeta za poslove robnog prometa.

Prošireni plenum Općinskog odbora SSRN Šibenik

Zdravstveni problemi i socijalna zaštita

- glavna tema razgovora

U Šibeniku je u ponedjeljak 3. o. m. održan proširen plenum Općinskog odbora SSRN, na kojem se raspravljalo o nekim zdravstvenim problemima i o socijalnoj zaštiti. Izvještaj o tome podnio je Nikica Zenić, načelnik Sekretarijata za narodno zdravlje i socijalno staranje pri Narodnom odboru općine.

U izvještaju je istaknuto da su doneseni na sastanku plenuma Općinskog odbora

SSRN održanom 17. listopada prošle godine, nisu u potpunosti realizirani za što je postojalo više subjektivnih i objektivnih razloga. Na sprovedenju tih zaključaka u cilju poboljšanja zdravstvene službe i a teritoriju grada, konstatirano je u izvještaju, u priličnoj mjeri je izostala pomoć zdravstvenih radnika. No uza sve to ipak je učinjen korak naprijed u pravcu unapređenja zdravstvene službe u gradu. Tako je pri Domu narodnog zdravlja uspostavljeno stalno liječničko dežurstvo, a isto tako osnovan je centar za patronažnu službu, sa zadatkom da provodi mjere preventivnog karaktera u selima šibenske općine. Nadalje Zavod za socijalno osiguranje osigurao je novčana sredstva u vrijednosti od 5,5 milijuna dinara za nabavku sanitetskih kola, koja će uskoro biti isporučena. Također su poduzete mjere da se postojeće ambulanse u privrednim organizacijama bolje snabdiju lijekovima i potrebnim instrumentima, što posebno vrijedi za ambulante »Izgradnje«, »Luke i skladišta« i tvornice glinice i aluminijuma. Kako je ranije odlučeno težište rada treba da bude svedeno na poduzimanju preventivnih mjera u zdravstvenoj službi. U izvještaju je također bilo riječi o formiranju zdravstveno-socijalnih akcija, koji će imati zadatak da unaprijeđe zdravstveno-socijalnu službu i da uz široko učesće građana u njima pristupe rješavanju pitanja sa područja zdravstvene problematike. Radu ovih akcija polaže se velika nada, a njihovo djelovanje zavisit će u prvom redu o pomoći svih odgovarajućih faktora.

Novi sistem rada u zdravstvenoj službi uvjetuje i reorganizaciju Doma narodnog zdravlja, kojoj se već pristupilo. Pored otvaranja rajonskih ambulanti i zubne stanice, uskoro će započeti radovi na proširenju zgrade Doma narodnog zdravlja nadogradnjom još jednog kata. Za ove radove osigurana su materijalna sredstva.

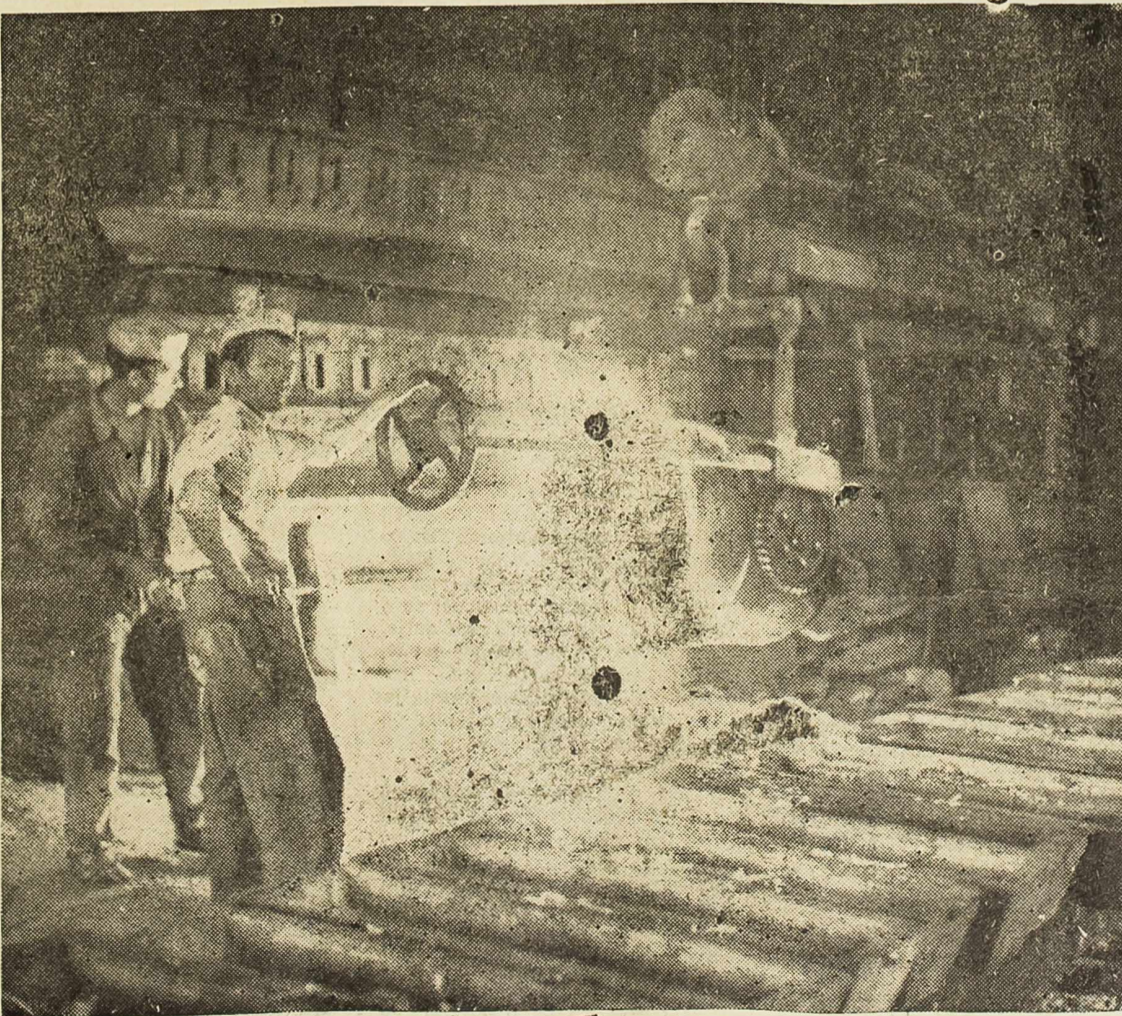
Izvještaj je posebno dotakao situaciju koja vlada na polju zdravstva u našim selima. Ona kakva je danas, u velikoj mjeri zabrinjavajuća. Naročito problem predstavlja za-

štita majke i djeteta. Prema statističkim podacima na hiljadu dojenčadi godišnje umire 10,90%. Najlošije stanje u tom pogledu je u Greoštici, Boravi i Perkoviću. Ni jedno selo nema babice, a zdravstveno osiguranje nije još uvijek dalo zadovoljavajuće rezultate. Nedostatak liječničkog i medicinskog kadra, kao i prostora, glavne su kočnice da se zdravstvena služba razvija do onog stepena koji bi odgovarao današnjim potrebama. U cilju poboljšanja takvog stanja poduzet će se izvjesne mjere.

Izvještaj je također pokrenuo pitanje socijalne zaštite nezbrinutih lica, pa je u tom pogledu istaknuto, da je nedostatak materijalnih sredstava jedna od glavnih prepreka za normaliziranje te situacije. S tim u vezi je istaknuta potreba da se osnuje jedan fond za zaštitu djece i odraslih. Od 534 e-videntirane djece u socijalnim ustanovama smješteno je svega 130. Ovdje je veliku pomoć pružila organizacija Crvenog križa otvaranjem mliječnih kuhinja u velikom broju škola na području općine. Konstatirano je da u gradu, a i po selima postoji izvjestan broj predškolske djece, koja je, uslijed nedovoljne brige roditelja, sklona kriminalu, čiji je broj u odnosu na broj stanovništva, neznatan. No ipak to nam ukazuje da se na njihovom predgajanju može mnogo učiniti. I pojava prostitucije u Šibeniku predstavlja problem, koji bi trebalo energičnije rješavati zaposlenjem lica koja se s time bave.

U diskusiji, od koje se očekivalo mnogo više, raspravljana su mnoga pitanja iz oblasti zdravstvene i socijalne problematike. Bilo je riječi o pitanju nezaposlene ženske radne snage, o socijalnoj zaštiti lica s umanjenom sposobnošću, o gradnji dječjih igrališta i tome slično. O ovom posljednjem pitanju o kojem se već i po treći put raspravlja nije se dosad gotovo ništa učinilo. U vezi s tim podvrgnut je kritici Sekretarijat za komunalne poslove, gdje su lica zadužena za izradu dokumentacije ispoljila prilično nemarnost prema ovom, danas, akutnom pitanju.

(Nastavak na 3. strani)

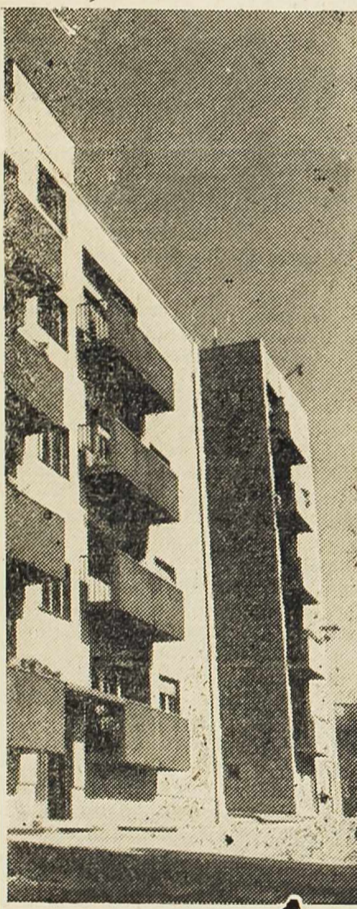

Iz tvornice glinice i aluminija Lozovac

PRED VII. KONGRES SKJ

Pripreme u organ. SK na kninskoj općini

U Kninu i na čitavom području općine počela je živa pretkongresna aktivnost u svim osnovnim organizacijama Saveza komunista. Priprema se poklanja velika pažnja, jer su zadaci koje treba obaviti veoma složeni, te zahtijevaju pojačanu djelatnost, kako općinskog komiteta SK, tako i osnovnih organizacija. U vremenu od 20. lipnja do 31. srpnja potrebno je u svim osnovnim organizacijama održati izborne konferencije na kojima će se izabrati delegati za redovnu općinsku konferenciju na kojoj će biti birani novi općinski komitet, i zajedničku konferenciju na kojoj će organizacija SK općine Oklaj s organizacijom SK općine Knin birati delegate za VII. kongres SKJ. Sada se sekretarijati osnovnih organizacija, pripremaju za izradu izvještaja, koji će obuhvatiti najvažnije rezultate postignute u političkom, društvenom i privrednom životu za vrijeme od VI. kongresa do danas, i odrediti zadatke komunističke organizacije u narednom periodu. Do izbornih konferencija prethodit će pripremni sastanci na kojima će se, između ostalog, proučiti program Saveza komunista putem kružaka, grupa ili zajedničkih diskusija. U toku predizbornih priprema osnovne organizacije će svakako povesti brigu primanjju novih članova u Savez komunista.

Pokretna tematska izložba Muzeja Narodne revolucije u Zagrebu

Od partizanskih odreda do JNA

Tematska izložba »Od partizanskih odreda do JNA«, koju je Muzej Narodne revolucije u Zagrebu otvorio početkom mjeseca veljače o. g. povodom 15-godišnjice stvaranja temelja naše narodne Armije, postigla je u razmjerno kratkom vremenskom periodu — u nepuna dva mjeseca — koliko je bila otvorena izvanredan uspjeh. To najbolje pokazuje broj posjetilaca, koji obuhvaća preko 36.000 ljudi.

Sam karakter ove izložbe je takav — kako po svojoj bogato razrađenoj tematici, po svom postavu, po raznolikosti izložbenog materijala: predmetima, fotografijama, dokumentima, tabelama, kartama, grafikonima i t. d., — da posjetiocima pruža sadržajno bogati historijski materijal. Zato ova izložba ima i svoje posebno značenje u prosvjetno-odgojnom, kulturno-historijskom i političkom smislu, jer našim građanima, školskom djetetu, omladini, intelektualcima, seljacima, a posebno pripadnicima naše Armije pruža dragocjeni obrazovni materijal. Međutim i samo letimičan pogled na cjelinu ove izložbe i na detalje njenog postava odnosno od uvodnih izložbenih legendi i eksponata, koji govore o kapitulaciji bivše Jugoslavije i raspadu njene vojske, pa preko legendi i eksponata, koji govore o pripremama Partije za ustanak, proglasi sa pozivom na ustanak, zatim razvitak ustanka u Hrvatskoj, u Srbiji, stvaranje NOV i t. d., sve te cjeline ili pak posebni detalji ove izložbe ukazuju, da u historiji partizanskih ratova nema primjera, da je na ovakav način... i pod ovakvim uslovima, u neprekidnoj nejednakoj i žestokoj borbi sa stotruko jačim neprijateljem izrasla ovakva armija... (Tito), a baš u toj činjenici leži osnovna tematska misao izložbe »Od partizanskih odreda do JNA«, jer ona posjetiocu hronološkim redom vodi kroz historiju razvitka naše narodne Armije. Rastrkani parti-

zanski odredi kroz plamen Narodnooslobodilačkog rata svih naroda Jugoslavije pretvaraju se u oslobođilačku armiju, koja je imala u toku Narodne revolucije mnogobrojne zadatke ne samo na bojnopolju, nego i u pozadini stavlajući se na čelo općenarodnog ustanka protiv fašizma, okupatora, domaćih izdajnika, koja je oružjem u ruci morala braniti naselja, gradove i sela od fašističkih zulumata i štiti narodnu imovinu od okupatorske pljačke.

Imajući u vidu gore iznijete činjenice uprava Muzeja Narodne revolucije odlučila je, da ovoj izložbi dade širi publicitet i veće značenje time što su na vrijeme izvršene sve pripreme za pretvaranje ove izložbe u »pokretnu«, t. j. običi s ovom izložbom sva znatnija središta Hrvatske (Sisak, Karlovac, Split, Šibenik, Rijeka, Pula, Rovinj, Varaždin, Bjelovar, Osijek, Vinkovci i Slavonki Brod) i tako i van glavnog grada naše Republike našim građanima omogućiti razgledanje ove izložbe a to znači istovremeno omasoviti onu istaknutu prosvjetno-odgojnu, kulturno-historijsku i političku ulogu ove pokretne tematske izložbe.

U vezi s tim ne tako jednostavnim i odgovornim zadatkom: obzirom na transport, smještaj izložbe u odgovarajuće prostorije u pojedinim gradovima Republike, čuvanje izložbenog materijala, troškove pretvaranja izložbe u pokretnu, osiguranje izložbenog materijala i t. d., uprava Muzeja Narodne revolucije našla se pred organizaciono-materijalnim složenim problemom, kojega je do sada uspješno riješila zahvaljujući moralnoj i materijalnoj pomoći Savjeta za kulturu Narodne Republike Hrvatske, Kotarskim komitetima SKJ, Kotarskim odborima Saveza boraca, Sekretarijatima za prosvjetu i kulturu NOK-a kao i upravama Muzeja u gradovima u kojima će ova pokretna izložba biti otvorena. Isto

tako potrebno je ovdje posebno istaknuti pomoć, koju je za uspješno rješavanje organizacionih i transportnih pitanja ove izložbe u pojedinim gradovima Republike pružila Komanda pojedinih garnizona JNA i Komande JRM.

Prema detaljno razrađenom planu kretanja ove pokretne izložbe ista je već 1. svibnja o. g. otvorena u Sisku u velikoj dvorani Doma JNA, odakle je prebačena u Karlovac, a zatim u Split, dok će svečano otvorenje u Šibeniku uslijediti 20. o. m. Naime, kretanje izložbe planirano je tako, da u vrijeme turističke sezone bude u Splitu (1. VI. — 16. VI.), Šibeniku (20. VI. do 4. VII.) u Zadru od 5. VII. do 15. VII., u Rijeci (do 25. VII.), u Puli bi otvorenje uslijedilo uoči 27. VII., tj. na Dan ustanka naroda Hrvatske i u vezi otvorenja »filmskog festivala«, te konačno u Rovinju, gdje bi se izložba zadržala do početka rujna o. g. Na taj način izložbu će moći posjetiti što veći broj naših ljudi ne samo iz Hrvatske, nego iz cijele zemlje, kao i stranci, koji će se u vrijeme turističke sezone nalaziti na svim područjima našeg Jadrana.

Na kraju uprava Muzeja Narodne revolucije i ovim putem mora istaknuti posebnu zahvalnost upravi Vojnog Muzeja JNA u Beogradu, koja je za ovu izložbu najpripravnije ustupila Muzeju Narodne revolucije u Zagrebu znatan broj predmeta, trofejnog oružja radi potpunijavanja postava izložbe »Od partizanskih odreda do JNA«, dok je radi otvorenja izložbe u našem gradu najveći dio organizacionih poslova, materijalnu i moralnu pomoć pružio upravi Muzeja Narodne revolucije u Zagrebu — Kotarski odbor Saveza boraca. P. F.

Aktuelna tema

Kreditni za unapređenje poljoprivred. proizvodnje

Savezno izvršno vijeće donijelo je ovih dana još jednu važnu odluku koja treba da doprinese daljnjem unapređenju poljoprivrede. Riječ je o dodjeljivanju kredita članovima zadruga i individualnim poljoprivrednim proizvođačima za unapređenje poljoprivredne proizvodnje. Kad se ima u vidu da je to jedna u nizu već poduzetih mjera koje pružaju olakšice poljoprivrednim proizvođačima, onda se može očekivati da će ona biti dobro iskorišćena. Glavna svrha ove odluke je da se osigura materijalna osnova kooperacije između opće zemljorad. zadruge i individualnog proizvođača i tako doprinese bržem razvoju poljoprivrede. Zato se i ističe da će kredite individualnim proizvođačima odobravati prvenstveno zemljoradničke zadruge, a izuzetno gdje njih nema, kredite će davati zadružnoštedionice i komunalne banke.

Važno je napomenuti da se sada predviđaju nove namjene za korišćenje kredita, a na prvom mjestu to je plaćanje usluga za obradu zemljišta. Sada se dozvoljava mogućnost da zadruge sa svojom mehanizacijom i sredstvima za reprodukciju obrađuju zemlju individualnih proizvođača, s tim da ovi plate usluge teč poslije ubiranja proizvoda, odnosno sa rokom vraćanja do godinu dana. Isto tako zadruge će moći da sa proizvođačima stupaju u razne vidove kooperacije (umjesto da proizvođači vraćaju kredite); zajedničko snosjenje rizika proizvodnje i podjednako učešće u povećanom prinosu iznad prosjeka, kontrahiranje, zajedničko učešće u proizvodnji i raspodjeli dobiti iz proizvodnje vinograda ili dugogodišnjih zasada podignutih iz zajma za sve vrijeme trajanja ovih kultura. i t. d.

Treba istaći da će se krediti davati i za nabavku teretnih kola za

vuču, barki za ribarenje, mršave stoke za tov, opravke vršćih garnitura, nabavku poljoprivrednih mašina, za nabavku priplodne stoke i dr. Individualni proizvođači mogu dobiti kredite za dugogodišnje zasade od Komunalne banke posredstvom zadruge ili na osnovu njenog mišljenja. Na taj način bit će stvorene široke mogućnosti za kooperaciju između zadruga i individualnih proizvođača.

Odlukom je predviđeno da za sve korisnike kredita kamata ne može biti veća od 4 odsto, što je za 2 odsto niže od dosadašnje stope za individualne proizvođače. Pri tome treba napomenuti da je jedini uslov za odobranje ovih kredita obaveza proizvođača da učestvuje u nabavkama odnosno troškovima za koje se kredit daje sa svojim sredstvima (gotovinom, radom, materijalom i dr.) najmanje 10 odsto od iznosa traženog kredita. Na osiguranja za kredite ne će se plaćati taksa, kao što se ne će plaćati porez na promet na ugovore o kreditima koje zemljoradničke zadruge zaključuje. Sve to će pridonijeti da individualni proizvođači u mnogo većoj mjeri koriste kredite za unapređenje proizvodnje.

S obzirom na usitnjenost posjeda u našoj zemlji kao osnov kredita uzimat će se ubuduće potreba za koju će kredit biti upotrebljen, a ne godišnji dohodak. Odlukom Saveznog izvršnog vijeća visina kredita koji se daje individualnom proizvođaču ograničena je samo time što kredit ne može biti veći od 50 odsto vrijednosti nepokretne imovine dotičnog proizvođača ne uzimajući u obzir kuću i okućnicu.

Kao što se vidi, nova odluka pruža sve mogućnosti da kredite koristi najširi krug poljoprivrednih proizvođača.

Branislav Petrović

Iz općine Stankovci

Slab rad omladinske organizacije

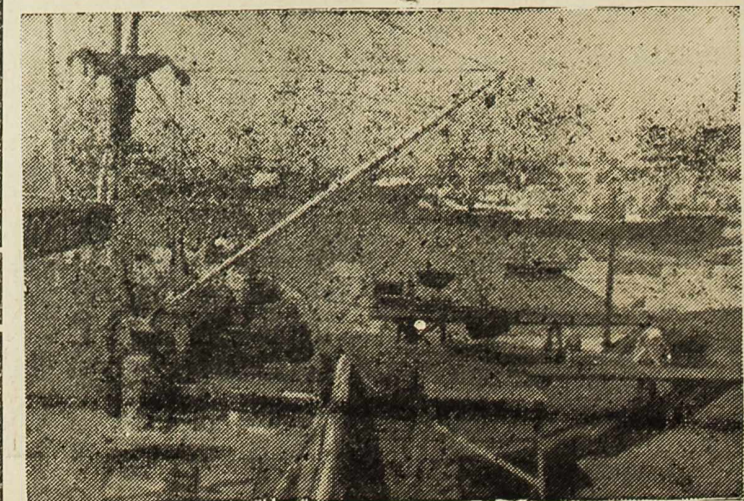
Uključivanje ženske omladine u organizaciju je poseban problem

Na stankovačkoj općini postoji jedanaest omladinskih organizacija koje broje svega 167 članova. Upravo taj broj govori o tome, da se ne pruža dovoljna pomoć tim organizacijama. I ono omladine što je uključeno u rad uglavnom su muškarci, dok je neznatan broj ženske omladine. Jedino su sela Črlijenik i Morpolča uspjeli da u svoje organizacije privuku žensku omladinu. Da je aktivnost omladine na toj općini u posljednje vrijeme znatno opala potvrđuje i činjenica da se sastanci ne održavaju gotovo u nijednoj organizaciji, članarina se ne prikuplja, a i knjige, koje su dane na čitanje, općenito se ne vraćaju.

S obzirom na kadar, koji postoji na toj općini, rad omladinskih organizacija mogao bi biti daleko bolji. Zapravo aktivnost je zavisila od omladinskog rukovodstva, koje, bar dosad, nije pokazalo dovoljno samoinicijative u pronalazenju načina i oblika rada. Pored toga organizacije Saveza komunista, Socijalističkog saveza i drugi pruže punu podršku omladinskim organizacijama kako bi mogle u potpunosti izvršiti svoje zadatke. Na ročito je potrebno sa više upornosti i sistema raditi na ideološko-političkom odgoju omladine na području stankovačke općine, što će nesumnjivo pridonijeti njezinoj mnogo većoj aktivnosti.

Organizacija Narodne omladine, na pr. u Stankovcima, ima najbolje uvjete za jedan ozbiljan rad, ali u-

Zvonko Troskot

Tri priče jedne posade

Riječ je o neobičnim doživljajima posade, onog broda, kojeg ste često vidali, privezanog u šibenskog luci, s oznakom RS 24. Dakle, riječ je o ljudima s »Palamidarke«. Tri priče koje su ovdje iznijete samo su jedan dio onog, što inače proživljavaju krstareći u teritorijalnom moru Lučke kapetanije Šibenik.

ČARAPA NIJE BILA POTREBNA

Tog oblačnog martovskog dana »Palamidarka« je imala pravac: istočne vode šibenskog kotara. Ništa se neobičnog nije priželjkivalo. Brod je u kratkim nalemama »mrtvog mora« lagano pogravao. Posada je na okupu, raspoređena na svojim mjestima. Već su bili na domaku susjednih splitskih voda, kad se najednom kurs plovljenja promijenio za 90 stepeni. Pravac: malena uvala, unutar brodice s dva čovjeka. Nešto neobično. Uginula riba pliva unaokolo broda. Ona dva čovjeka, što su bila na kraju pre-

strašeni pojurili se preko brda. Na pitanje, tko je bacio dinamit, ovi u barci odgovorili su: »Ona dva gore«. Jedan član posade potom se iskrcao na kopno, pregledao teren. Desetak cipela, polovna jaketa i jedna čarapa. Ali gdje je druga? »Nema je« — zaključili su. Možda ju je uspio navući. Pregledali su i »gostek«. Kod njih ništa nisu našli. Tek tamo pod pramcem druga čarapa. Stvar je bila jasna. Privezali su čamac niz krmu i pojurili prema obližnjoj milicijskoj stanici. Legitimacije nisu imali, zato je to bilo potrebno.

DOŠLI SU NA IZLET

Južina je već treći dan bijesnila kornatskom pučinom. Radionijom stigla je depeša: »Avanturiste treba pronaći«. RS 24 uzburban je plovio uzduž živopisne kornatske obale, ispresijecane mnogobrojnim rtovima, zaljevima i načičkanim otocima. Zavrilo se u svaki i najmanji ku-

tak. Nigdje ni žive duše. Još je preostao samo zapadni dio Kornata. Rezultata još nema. No, najednom u tihoj uvalici ukaže se silhueta malenog čamca. Brzo su se našli na licu mjesta. Na komandantov upit: »Što rade?« Onaj na brodu kazao je u ime drugova, što su se na popodnevom suncu odmarali pod strmom kosom uvale: »Lovimo ribu.« »Gdje su vam mreže?« — glasio je ponovni upit. »Nemamo ih. Lovimo »tunjama«. »Pokažite ih.« Nisu ih imali. »Znate — počeo je prestrašeno jedan od njih — došli smo na izlet«. Stvar je bila ovog puta raščišćena. Smjestili su ih na pramac »Palamidarke«. I otišli. Gledali su bojažljivo. »Zašto smo to napravili« — pomislili su.

IMAM DOZVOLU — NEMAM JE

Našli su se u vodama otoka Murtera. Leut s dva čovjeka ribario je uz malen otočić. Huka motora je zastala. Približili su se

boku brodice. Na pitanje da li ima dozvolu, odgovorio je potvrdno. »Pokažite je«. Krivolovac je prestrašeno procijedio. »Nemam je.« »Vaše ime molim.« »Zašto?« — odgovorio je zbunjeno. »Zašto ribate mlčićom?« Ribar je slegnuo ramenima i brže se »poku-pio«. »Vaše ime«. Podupirući se o veslo vozio je prestrašeno dalje. Kad su pojurili za njim i natjerali ga, umalo da nije dobio nesvjesticu. Njegova žena kazala je: »Ima slabo srce«, zamijenila ga na potpisivanju zapisnika i otišla.

Hrpa prijava leži na stolu suca Javnog tužništva, što su ih ljudi s »Palamidarke« dostavili. Njihov posao je delikatan i opasan i u većini slučajeva traži vanrednu snalažljivost. Ali ipak oni mu odolijevaju. Kad bi prestupnici imali imalo ljuske humanosti, ono ne će biti potrebni.

A ovako RS 24 uzburkao je zrcalnu površinu mora i upravio pramac ka pučini, jureći za prestupnicima. Milan Mudronja

Kratke vijesti iz općina

DONEŠENA ODLUKA O ZAŠTITI KOMUNALNIH I VODOOPSKRBNIH OBJEKATA

Na sjednici Narodnog odbora općine Kistanje, pored usvajanja verifikacije mandata novoizabranih odbornika u Devrskama i Ivoševcima, doneseno je niz odluka privrednog značenja. Tako je, pored ostalog izglasana odluka o zaštiti komunalnih i vodoopskrbnih objekata, zatim određivanje vodovodne tarife, kao i odluka o izmjenama i dopunama odluke o općinskom prirezu za 1957. godinu.

Na sjednici je također osnovan i investicioni fond općine, a izabrana je i komisija za perspektivni plan razvoja općine. Na kraju su prihvaćeni tarifni pravilnici dvaju poduzeća, kao i rješenje o preuzimanju garancije poljoprivrednoj zadruzi Kistanje za dobivanje kredita od Zadrugne štedionice.

(B. P.)

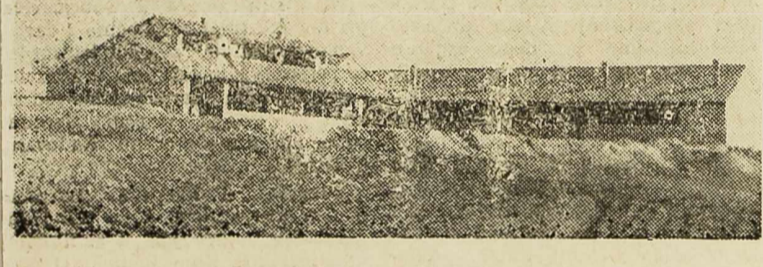
U ZLARINU ĆE SE GRADITI MODERNI PANSION

Zlarin će u idućoj sezoni dobiti moderni pension- koji će raspolagati sa 30 soba i restoranom koji će moći primiti oko 100 osoba. U tu svrhu je određeno da se postojeća zgrada, koja je ranije služila za potrebe NO općine, adaptira. Sredstva za adaptaciju već su osigurana, tako da će radovi započeti još u ovoj godini.

U KNINU ĆE SE GRADITI DVIJE VEĆE STAMBENE ZGRADE

Prošlih dana održana je licitacija radi podizanja dviju većih stambenih zgrada, koje će se izgraditi na prostoru između novog željezničkog konačišta i zgrade suda. U svakoj će se nalaziti po 18 stanova. Troškovi izgradnje iznose će 37 milijuna dinara. Radove će izvoditi građevno poduzeće »Dinara« iz Knina.

Izgradnjom novih stanova djelomično će se ublažiti problem stambenog prostora u Kninu.

Ručić: Osmogodišnja škola

Skradinska kronika

U ŠKOLSTVU NEDOSTAJE KADROVA

Mnogi prosvjetni radnici na području skradinske općine traže premještaje i to uglavnom iz opravdanih razloga. Problem pomanjkanja kadrova je tim veći što se prelazi na osmogodišnje školovanje, gdje se upravo osjeća potreba za većim brojem prosvjetnih radnika. Pomanjkanje prostora i namještaja je također velik problem na toj općini. Postoji nekoliko nesposobljenih učionica, ali su one bez namještaja. Za narednu školsku godinu narodni odbor općine namjerava adaptirati nekoliko školskih zgrada a već dogradene opskrbiti namještajem. Na općini ima nekoliko školskih zgrada koje su u vrlo lošem stanju i ne odgovaraju ni najmanjim higijenskim uslovima. Narodna vlast, uz pomoć društvenih organizacija, radi na dovršenju školskih zgrada u Plastovu, Velikoj Glavi, Rupama, Ičevu i drugim selima.

stveno prosvjeđivanje ženske omladine. Tečajevi su organizirani pri školama, a vodili su ih prosvjetni radnici. Odaziv je bio vrlo dobar. Tečajevi je pohađalo preko 140 djevojaka. Pored većeg broja predavanja iz opće naobrazbe, djevojke su upućene u suzbijanje raznih bolesti, i pružanju prve pomoći.

U SKRADINU SE UREĐUJE KANALIZACIJA

Jedan od najaktuelnijih problema Skradina jeste upravo uređenje mjese kanalizacione. Ne pređe nijedan sastanak, bilo koje organizacije, a da se ne postavi to pitanje. U ovoj godini će se osigurati izvjesna materijalna sredstva za početak radova na uređenju kanalizacije, dok će radnu snagu osigurati mještani.

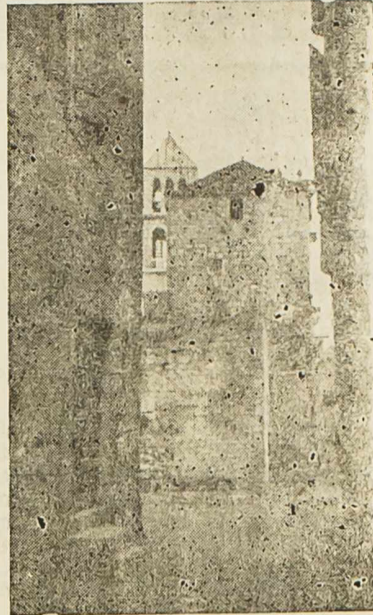
POHVALNA INICIJATIVA OMLADINE PLASTOVA

U selu Plastovu ne postoje nikakve društvene prostorije. Međutim, na inicijativu članova Narodne omladine pod vodstvom Ivice Sladića, u selu se gradi čitaonica. Mještani su pozdravili inicijativu omladine i pružili su im pomoć u radovima. Izvjesnu koli-

tarskih proizvoda i briga oko najboljeg plasmana robe. Svim akcijama na unapređenju stočarsko-ratarske proizvodnje u okviru rada Saveza rukovodit će stručnjaci - agronomi i veterinari.

Na osnivačkoj skupštini izabran je upravni odbor Saveza u koji su ušli Tomo Branica, Jošo Krneta, Ante Radak, Mirko Bilić, Dako Đumić, i Nikola Pešić. Za direktora je izabran Branko Radnović.

Nakon završenog rada učesnici skupštine posjetili su ogledno polje u vredno dobro »Glavica«, gdje su se interesirali za rezultate uzgoja merino ovaca.

Vodice

Solidan rad poljoprivredne zadruge u Pirovcu

OPZ Pirovac ima jaku i ekonomsku bazu za rad i prosperitet, te slovi kao najjača zadruga u kotaru. Ona se u najvećoj mjeri bavi otkupom poljoprivrednih proizvoda, ponajviše smokava, rakije, višanja i badema, a u manjoj mjeri vlastitom poljoprivrednom proizvodnjom. Ona desat nije uopće imala pogodnih prostorija. Međutim, sad će se početi s gradnjom vlastite zgrade u kojoj će biti smještene i zadrugne prodavaonice. Zadruga također namjerava podići podrum, koji bi isključivo služio za smještaj vina i

rakije. Sredstva za izgradnju doma bit će dijelom osigurana iz vlastitih fondova, a dijelom iz investicionog fonda NRH putem natječaja.

Postojeći ugostiteljski objekti nanose zadruzi tek minimalne gubitke. »Treatat će - kažu pirovačkih zadrugari - uskladiti pojedine djelove imovine sa troškovima i akumulacijom radi jačanja zadrugnih fondova u svrhu mjenjanja strukture u poljoprivredi i stvaranju socijalističkih proizvodnih odnosa.« (M.M.)

OSTEČENA KUĆA OD GROMA

Nedavno je za vrijeme prolema oblaka u Kadinoj Glavici, općine Drniš grom udario u kuću vlasništva porodice Grubač i tom prilikom je teško oštećio. Pukim slučajem svi članovi porodice ostali su neozlijeđeni, iako su se u to vrijeme nalazili u kući. (J. V.)

PLENUM SSRN OPĆINE TIJESNO Raspravljalo se o radu NOO

U nedjelju je u Tijesnom održan plenum Općinskog odbora SSRN. Raspravljalo se o radu NO općine i njegovom daljnjem djelovanju. Nakon svestrane analize proizvodnih mogućnosti ove općine donesen je jedan realan i konstruktivan zaključak: »Za opstanak općine Tijesno, s obzirom na povećanu maslinu prošle godine, kao i mrazova i slabog ulova ribe u ovoj godini, trebalo bi da zajednica nešto poduzme putem ulaganja u investiciju i kredita. Jedino na taj način može se riješiti pitanje prosperiteta ove komune.« O pitanju razvoja ove općine s nekom drugom zaključeno je, da postojeća komisija pri NO-u dadu ostalim zainteresiranim faktorima prijedlog za proučavanje ekonomske situacije na općini. (M.M.)

OPĆINSKI ODBOR SAVEZA BORACA NOR-a KISTANJE POZIV

Pozivaju se svi preživjeli borci bataljona »Bude Borjan«, kao i svi zainteresirani drugovi i druga-rica da prisustvuju ovogodišnjoj velikoj proslavi »Dana boraca«, koja će se održati 30. o. m. j. u Ivoševcima.

Početak proslave je u 9 sati.

POSJET TVORNICI ELEKTRODA I FEROLEGURA

Učenici I. razreda Učiteljske škole posjetili su Tvornicu elektroda i ferolegura u pratnji prof. Stjepana Boškovića. Učenici su se tom prilikom upoznali sa procesom proizvodnje elektroda i ferolegura. (J. V.)

činu cementa, kao i drugog građevnog materijala dao je narodni odbor općine. Radovi na izgradnji čitaonice nalaze se u završnoj fazi.

UREDENJE DJEČJEG KUPALIŠTA

U Skradinu su počeli radovi na uređenju dječjeg kupališta, a kojem se već duže diskutira. Na posljednjem sastanku Socijalističkog saveza zaključeno je, da taj zadatak preuzme mjesna organizacija, a da se materijalna sredstva zatraže od narodnog odbora općine. S obzirom da su već osigurana minimalna sredstva, radovi su na uređenju kupališta započeli. Radnu snagu daju omladinci, članovi SSRN, uz pomoć omladinaca predvojničke obuke.

OMLADINCI ODLAZE NA IZGRADNJU KNINSKOG ĆVORA

U svim mjestima općine održavaju se sastanci omladinskih organizacija na kojima se, između ostalog, raspravlja o odlasku omladine na radne akcije. Da bi se ispunila želja omladinaca, općinski komitet NOH-o namjerava ovog ljeta formirati posebnu brigadu, koja će sudjelovati u izgradnji kninskog željezničkog Ćvora. Fis-

Vanjskopolitički komentar

U službi mira i napretka

Eksperimentiranja atomskim i hidrogenskim oružjem, koja su povećana naročito posljednjih mjeseci, sve više bude revolt naroda u svijetu i ujedinjuju ih u njihovim zahtjevima za hitnu zabranu nuklearnih eksplozija. Ova demonstriranja snage razarajućim oružjima, naime, ne uzbuđuju svijet samo zbog mogućnosti upotrebe ovih oružja u siovloma jednog novog rata, nego i zbog toga što i sami eksperimenti iz dana u dan nanose nesreće čovječanstvu.

Danas, gotovo više nema zemlje u kojoj nije podignut znak protesta. Zahtjev za obustavu eksperimentalnih eksplozija potekao je iz Japana, koji je prvi iskusio tragediju pojave atomske bombe, i proširio se po cijelom svijetu. Duboka zabrinutost i nespojnost zbog posljedica nuklearnih proba ne proistječu iz nekakvih propagandnih ciljeva kako to neki tvrde, već se zasniva na realnim procjenama opasnosti. Naučnici tvrde da su već sada rezerve nuklearnog oružja SAD, SSSR i Britanije tolike da je u slučaju njihove upotrebe katastrofa po čitavo čovječanstvo neminovna. »Prije nego bi se ujedinijo u smrti i razaranju« - izjavio je ovih dana predsjednik Tito - svijet se mora ujediniti protiv ove koja ugrožava čovječanstvo.«

ŠTETNE POSLJEDICE

Britanija je upravo izvršila na području Pacifika eksploziju svoje hidrogenske bombe koja je imala snagu kakvu razvija 5 milijuna tona klasičnog eksploziva trinitrotolu (TNT). Atomska bomba koju su Amerikanci 1945. godine bacili na japanski grad Hirošimu imala je razornu moć jačine 20 hiljada tona TNT, a uništila je više od 100.000 ljudi. Iz ove uporedbe može se vidjeti kako su se u strahovitim razmjerima razvila sredstva za masovno uništavanje.

Međutim, i samo eksperimentiranje nuklearnim oružjem nanosi veliku štetu i opasnosti. Eksplozijom hidrogenske bombe »slaba« da se ubitačni radioaktivni element stroncijum 90, koji dolazi iz atmosfere na zemlju pomoću kiše i drugih padavina i ulazi u čovjeka preko vode i hrane. Naučnici ga danas smatraju i zročnikom raka i leukemije, koje sve više postaju bolesti naše ere. Zračenjem na genetičke organe dovodi se u opasnost iakođer čovječije nasljeđe, kao što se to pokazalo u Hirošimi. Naučnici čokazuju da se posljedice od radijacije mogu javiti i poslije 100 godina, a šteta se povećava čestima povećanju radioaktivnih čestica koje ulaze u čovjeka, što znači prema povećanju broja nuklearnih eksplozija.

U SLUŽBI ĆOVJEKA

Atomska energija, ako bi došlo do zabrane njenog korištenja u vojne svrhe i stavila isključivo u službu čovjeka, mogla bi da znači pravu blagodat za čovječanstvo.

Međutim, njeno korištenje u mirnodopske svrhe u stvari je tek u svom početku. Sagradene su prve električne centrale na atomski pogon, prvi brodovi koje pokreće atomska energija, a u toku je proizvodnja motora za pokretanje aviona i automobila. Razni proizvodi atomske energije s uspjehom se koriste u medicini i privredi. Sa skoro matematičnom tačnošću, pomoću radioaktivnih izotopa, moguće je u poljoprivredi ustanoviti koje su količine đubriva potrebne za najpovoljniji razvoj pojedinih kultura. U SSSR i SAD radioaktivni izotopi upotrebljavaju se također u otkrivanju nalazišta nafte, a u industriji za ustanovljavanje grijesaka na motorima. Za arheologiju je od velikog značaja što se prvobudnom radioaktivnih izotopa došlo u mogućnost da se ustanovi točna starost predmeta za 30.000 godina unazad.

EKSPERIMENTE TREBA ZABRANITI

Potpuna zabrana nuklearnih eksperimenata, a zatim uopće zabrana korištenja fisionog materijala u vojne svrhe, predstavlja razumniju alternativu nasuprot strahotama kojima se svijet izlaže trkom u atomskom naoružanju. Opomene naučnika i protesti javnosti treba da savladaju nerazumnost onih koji još uvijek gledaju na silu kao na najefikasnije sredstvo za sticanje prednosti nad suprotnom stranom.

Međutim, bila bi velika zabluda zadovoljiti se samo sporazumom o prethodnom registriranju eksperimenata kod Ujedinjenih nacija u cilju kontrole, na čemu danas insistiraju neke zemlje. To bi praktično značilo legalizirati probne eksplozije i trku u atomskom naoružanju. Također, stav, kojega ističu neki odgovorni političari, da je moguće obustaviti probne eksplozije samo u slučaju prethodnog sporazuma o općem razoružanju, nije u skladu sa težnjama i zahtjevima čovječanstva koje je sve više uvjeren da baš obustava nuklearnih eksperimenata može da bude uvod ka sporazumijevanju o općem razoružanju kako klasičnom tako i nuklearnom.

Ujedinjavanje snaga u svijetu, a naročito u onim zemljama koje proizvode atomsko oružje i zahtjevima za obustavu nuklearnih eksplozija, predstavlja zbog toga najvažniji zadatak današnjice.

Ljuban Jakše

Plenum općinskog odbora Socijalističkog saveza

(Nastavak sa 1. strane)

Na kraju sastanka dan je prikaz rada društava »Naša djeca« na području grada. U Šibeniku postoji deset društava »Naša djeca« od kojih su neka razvila široku aktivnost. Posebno se ističu društva »Naša djeca« pr osnovnim organizacijama SSRN Obala, Škopinac, Grad i Grada. Izvan Šibenika osnovano je samo jedno društvo i to u Lozovcu. Inicijativni odbor, koji već duže vremena djeluje izvršio

je pripreme za osnivanje Općinskog odbora društava »Naša djeca«, čija će se osnivačka skupština održati krajem ovog mjeseca. Organizaciono učvršćenje postojećih društava i osnivanje novih bit će jedan od glavnih zadataka novog općinskog odbora. Pored komisija koje djeluju pri Općinskom odboru SSRN osnovane su još dvije. U komisiji za organizaciono pitanja za predsjednika je izabran Miloš Zlatović, a u komisiji za poljoprivredno takmičenje ing. Ante Lučeta.

Velike sile i Srednji Istok

Današnji Srednji Istok predstavlja onaj prostor na kojem se jače i intenzivnije nego igdje drugdje u svijetu ukrštaju interesi - ekonomski i politički - velikih sila. Pojedine od njih, Britanija i Francuska, godinama su suvereno gospodarile ovim područjem smatrajući ga, još od vremena procvata Otomanske imperije, svojim »slobodnim lovištem« na koje dugo vremena nisu puštale ni svoje prekoceaneke partnere. SAD su tek poslije Drugog svjetskog rata stupile na pozornicu srednjoistočnih zbivanja i svakim danom igraju sve veću ulogu tako da je najnoviji razvitak doveo i do njihovog vodstva zapadnog svijeta i njegovih interesa. Najkasnije od svih na Srednjem Istoku se pojavio SSSR. Britanci običavaju da kažu

da su vijek i po vodili »hladni rat« s Rusijom ne dopuštajući joj da proširi svoje interese južno od Kavkaza i Irana.

Današnji raspored snaga i utjecaja velikih sila na Srednjem Istoku dosegao je taj stepen da je više manje upostavljena ravnoteža koja u velikoj mjeri omogućuje pojedini srednjoistočnim državama, a posebno Arapima, da više nego ikada ranije pведу računa o svojim nacionalnim težnjama i interesima. Arapi na čelu s Egiptom stoje na stanovištu da je njihov najpreči zadatak osigurati takve odnose s velikim silama koji će dovesti do punog poštovanja nacionalnog suvereniteta, nezavisnosti i integriteta državnih zajednica naroda ovog dijela svijeta. Zato te države i žele da sa svim velikim si-

lama imaju podjednako dobre odnose i da s njima po mogućnosti razgovaraju na ravnopravnoj osnovi.

Upravo taj zahtjev Arapa da ih se tretira kao zrele nacije i državne zajednice koje imaju puno pravo na ravnopravne odnose s velikim silama teško sebi prubija put. Britanija i Francuska imale su još ne tako davno, prije pet godina, apsolutni utjecaj na zbivanja u ovom području i njihova je riječ bila odlučujuća u svim srednjoistočnim događajima. Još prije dvije godine, osamdeset hiljada britanskih vojnika nalazilo se u zoni Sueskog kanala, a u vrijeme monarhističkog režima u Egiptu (do 1952. god.) Britanci su imali velikih mogućnosti da direktno utječu na unutrašnju politiku i događaje u toj najvećoj arapskoj zemlji. Slično je bilo i sa francuskim utjecajem u Siriji i Libanu. Zato i nije čudo da te dvije sile još uvijek teško shvaćaju nastale promjene na Levantu, Bliskom Istoku

i zato su ujesen prošle godine silom oružja pokušale da restauriraju svoj nekadanji utjecaj i dominaciju.

Proljeća ove godine SAD su se pojavile na Srednjem Istoku kao činilac od prvorazredne važnosti i preko Ajzenhauerove doktrine nastoje da popune one »praznine« koje su nastale poslije vojničkog neuspjeha dva zapadna partnera na Sueskom kanalu. Karakteristično je da SAD ukazuju na sve očiti »nestanak britanske moć« u ovom dijelu svijeta, uz istovremenu konstataciju da je Francuska zapravo već odavno prestala da igra neku ozbiljnu ulogu države s utjecajem na Srednjem Istoku. Preuzimajući ulogu lidera Zapada na ovim prostorima, SAD ukazuju na potrebu da se izvrši izvjesna promjena u dosadašnjim stavovima prema ovom području i ne žele da vode »zajedničku politiku« s Britanijom i Francuskom. One su danas spremne da vode računa o »zajedničkim interesima« Zapada kao

o cjeline, ali se istovremeno ogradoju od političkih interesa i akcija svojih partnera.

Takav stav Washingtona nailazi na sve veće nezadovoljstvo Pariza i Londona koji vide da im takvom politikom SAD sve više izmiče iz ruku dojučerašnja dominantna uloga među Arapima. Na takvu položaju SAD Zapad je primoran da pristane naprosto iz razloga što je uvjeren da su u sadašnjem trenutku jedino SAD u stanju da se suprotstave rastućem utjecaju SSSR-a i sve glasnijim zahtjevima Arapa da ih se prestane tretirati kao maloljetnika. SAD sa svoje strane imaju velike interese na petrolejskim poljima Srednjeg Istoka, na kojima su još samo prije deset godina učestvovala sa 8 odsto u korištenju nafte, dok se taj procenat danas već penje na blizu 60 odsto.

Srednjoistočne države su svjesne da zapadni svijet na njihovoj teritoriji ima svoje »vitalne interese« koje je nemoguće porći ili izbri-

zati. Međutim njima su svakako najvažniji »crno zlato« - nafta i Sueski kanal.

Da bi se osigurao period mirnijeg razvitka prilika na Srednjem Istoku neophodno je da zapadne sile shvate da je nastupilo vrijeme u kome je nužno iz osnova mijerajati dosadašnju politiku i sve više je upravlјati u pravcu poštovanja »vitalnih interesa« naroda Srednjeg Istoka. Najvažniji od zahtjeva naroda i državnih zajednica ovog područja svakako su: priznanje prava na nezavisnost i slobodni razvitak kao i na ravnopravne odnose s ostalim svijetom a u prvom redu s velikim silama.

Upravo od priznanja tih zahtjeva i davanja tom svijetu punog prava na njegovu emancipaciju, velike će sile najbolje osigurati svoje srednjoistočne interese a inače sa tim narodima najširu platformu za buduće odnose koji treba da vode konsolidaciji prilika i mira na Srednjem Istoku.

Zdravko Pečar

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta

Gostovanje Beogradske komedije

Solidna ostvarenja Neobično veliki interes

U dva dana kroz četiri predstave šibenska publika upoznala je najmlađi beogradski kazališni kolektiv. Gostovanje Beogradske komedije ustalosalo je u Šibeniku sve one, koje interesira kazališna umjetnost, jer gostovanja iz naših kulturnih centara nisu tako česta, te svatko očekuje umjetnički doživljaj, koji bi bilo šteta propustiti. Prepuno kazalište za vrijeme predstava rječitno govori o ovom velikom interesu, a do gostiju je bilo da ne iznevjere očekivanja. Pretjerali bi, kad bismo kazali, da su nas u svemu oduševili, ali moramo priznati, da su nam prikazali solidna ostvarenja. Raznovrstan program, u kojem je došao do izražaja čitav ansambl, dao je priliku da se upozna stepen dostignuća ovog mladog kolektiva. Pri ovom svakako moramo imati na umu napor, kojem su članovi kolektiva izvrgnuti na ovoj svojoj prilici dužoj turneji.

Četiri komada različita po karakteru prikazali su nam Beograđani: jednu aktualnu komediju s pretenzijama na društvenu satiru, malo poznatu komediju vrlo poznatog autora, u kojoj Nušić na svoj, originalni način raspravlja o neoriginalnoj temi tj. svemogućem novcu, zatim laganu francusku komediju i na kraju nadasve interesantnu dramu u šest činova s cirkusom i vatrometom. Svaki od njih bio je po nečemu za nas posebno zanimljiv: U »Zajedničkom stan« očekivali smo autentičnost, s obzirom da je njen autor član ovog kolektiva i da je, kako neki kažu, pri pisanju djela imao pred očima neke svoje kolege, u »Mister Dolar« otkrivanje nepoznatog Nušića, u »TTX« očekivali smo doživljaj poznate francuske duhovitosti, a u »Hladnom tušu« upoznavanje s pokušajem Majakovskog, kojeg poznajemo samo kao pjesnika, na dramskom području.

Možemo odmah naglasiti, da da time ne mislimo umanjiti vrijednost, izvjesnu neujednačenost ansambla, koja je došla do izražaja u gotovim svim predstavama. Pored upravo odličnih pojedinaca, vidjeli smo i takvih, koji ne prelaze praznik, ali bogata invencija renomiranih redatelja uspjela je, gotovo sasvim, da njihove nedostatke baci u drugi plan i da izvuče ono, što je bitno i potrebno. I to je baš ono, što nas je najviše oduševilo prigodom ovog gostovanja. Vrlo uspjela, solidna i jednostavna scenografska rješenja, koja su nam prikazali scenografi iz Beograda, nismo do sada u našem gradu imali prilike vidjeti. Dodajmo ovome i odlične i bogate kostime, koji su mnogo pridonijeli stvaranju potrebne atmosfere i stila.

Izvedbu Dobričaninove komedije »Zajednički stan«, koja je svakako najizvedenije poslijeratno domaća kazališno djelo, pratili smo s interesom od početka, jer smo se odmah uvjerali, da je režijska postava različita od svih, koje smo do tada imali prilike vidjeti (u Šibeniku, Zagrebu, Rijeci...). Beogradska izvedba svakako je autentična, ali to ne znači i uspjeha od ostalih. Jer, Dobričanin nije stvar lokalizirao, pa se prema tome može igrati u različitim koncepcijama. U spomenutoj izvedbi upoznali smo

nekoliko vrsnih interpretatora, u prvom redu M. Petrović-Čkalju (izvrsna interpretacija teksta i virtuozna mimika) i Vuku Kostić koja je odlično odgovarala (naročito u eksterijeru) ulozi Tetke Pole. Uz režiju, gotovo samo oni zaslužni su za uspjeh ove izvedbe. Kao potvrda takvom mišljenju služi prvi čin, u kojem nije bilo potrebne živosti, temperamenta, koji neminovno radnja zahtijeva, jer se radi o osiguranju »životnog prostora« i to u počecima, kada je energičnost najpotrebnija.

Nismo navikli da Nušića promatramo u salonu, te bismo ga zato u »Mister Dolaru« teško prepoznali, kad ne bi bio začinjeno samo Nušiću svojstvenom duhovitošću, koja svako malo izbija iz komada, novom, ali ipak nušićevskom. Dodavši ovome i vrijeme odvijanja radnje, tj. između dva rata, »Mister Dolar« nam je bio pravo otkriće novog dosad nepoznatog Nušića. Kako smo već rekli, tema u »Mister Dolaru« nije originalna, mnogi su već u dramama ili u romanima svemoguć novca obradili u svim mogućim varijantama, ali to ne umanjuje zanimljivost komada, jer i u obradi neoriginalne teme Nušić ostaje originalan. »Mister Dolar« ne spada sigurno među Nušićeva nabolja djela, ali je zato predstava, koju smo gledali, sigurno jedno od najboljih ostvarenja Beogradske komedije. Za ovo svakako je najviše zaslužan redatelj dr. Marko Fotez, čija je redateljska vještina naročito došla do izražaja u rješavanju skupnih scena, kojima obiluje komedija, a koje su zbilja majstorski izvršene, osobito u prvom i četvrtom činu. Od brojnih glumaca, koji sudjeluju u komadu moramo istaknuti Pavla Bogatinčevića, čija ležerna, ali ipak impresivna interpretacija Gospodina Matkovića rječito govori o njegovom bogatom iskustvu i koji se prilično odvaja od ostalih. Njemu se po vrijednosti svakako najviše približavaju Mića Tatić, kao konobar Žan, koji i u novim uvjetima ne može da se otrese svojih profesionalnih navika, i Danica Aćimac (Mariška), naivna, priprišta, dobroćudna i prirodna. Ostali su se solidno uključili u zbijanje komada, ne narušavajući nigdje ravnotežu i doprinšajući općem pozitivnom utisku o predstavi.

O djelu i izvedbi francuske komedije »TTX« Cecil Saint-Laurenta i Pierre de Meusea ne bi se moglo mnogo reći, ni u lošem, ni u pozitivnom smislu. Pratili smo je

Gostovanje šibenskog kazališta u Trogiru

Dramski ansambl Šibenskog kazališta, po prvi puta od svog postojanja, gostovao je u nedjelju u morstvo po naredbici. Izvedba je Trogiru sa Knottovom dramom »U- nasila na lijep prijem kod Trogirana, koji su do zadjeg mjesta ispunili gledalište. Susretljivost, koju su za vrijeme gostovanja pokazali članovi amaterskog kazališta iz Trogira, vrijedno je istaknuti.

(A. D.)

jednostavno, bez napora, sa smiješkom, koji nije gotovo nikada prelazio u grohotan smijeh. Osjetili smo, osim zabave, i izvjesne političke žaoke i uvidjeli načine, na koje se može stjecati karijera. Pored toga osjetili smo i komiku Đokice Milakovića, iako je »grub« da bi igrao »profiljenog« Francuza, a od Riste Đorđevića odlično prikazan tip egzistencijaliste, besprijekoran i dosljedan. Od svega svakako će nam u najdužem sjećanju ostati odlična scenografska rješenja, u modernom stilu, ukusna, jednostavna i u potpunosti adekvatna.

Kad jedna sredina vrvi od griješaka, koje su se upravo uvukle u sve pore života i kad se te griješke nemaskirano serviraju, onda to mora da djeluje kao hladan tuš. Tako je nekako trebalo da djeluje i prikazivanje u Sovjetskom Savezu tridesetih godina, ogrežloce u bezdušnosti svemoćne birokracije, drame Majakovskog »Hladni tuš«, ali ovaj tuš, našažlost, nije nikoga otrjezno, birokracija je pregazila i Majakovskog, a njegov »vremenski stroj« čekao je još dugo da bi poletio. Neobična je konstrukcija ovog komada; u njemu se isprepliću realno s fantastičnim, ali tako, da su ipak svil ikovi cjeloviti i, nažalost, stvarni. Ovakva konstrukcija postavlja pred izvođače komplicirane zadatke, kako u umjetničkom, tako i tehničkom pogledu. To se u prvom redu odnosi u postizanju jedinstvenosti u igri, dinamičnosti i odgovarajuće atmosfere. Likovi moraju biti oštro izdefinicirani, plastični i jasni, jer inače lako može doći do čisto idejnih nejasnoća i prema tome do iskrivljavanja koncepcije djela, što je u slučaju ovog komada vrlo osjetljivo.

Umjetnički ansambl Beogradske komedije, prema onome, što nam je pokazao, bio je sposoban za takav siroen zadatak. Istina, njihova igra nije u ovom komadu oduševila, ali, u cjelini uzevši, potpuno je zadovoljila. Kao i kod ostalih izvedbi i u ovoj režija je bila ono najbolje. Osjetila se znalacka i čvrsta ruka Milenka Maričića, koji je obratio pažnju na sve detalje. Sjetimo se samo daktilografkinje u završnoj sceni, kada njeno držanje i mjesto, na kojem je postojao redatelj samo govori o tome, da je predstavnik onih osoba, koje se još uvijek nisu snašili. Redatelj, svojim intencijama bio je, uz daktilografkinju, najbliži D. Krcun-Đorđević (Pobedonosikov), koji je vrlo uspjeno prikazao inkarnaciju birokracije. I njegov eksterijer bio je odgovarajući. S mnogo uživljenosti odigrao je svoju tešku i nezahvalnu ulogu Ljubomir Didić. Bilo bi nepravdno ne spomenuti ovom prilikom i dobro izvedene pantomime.

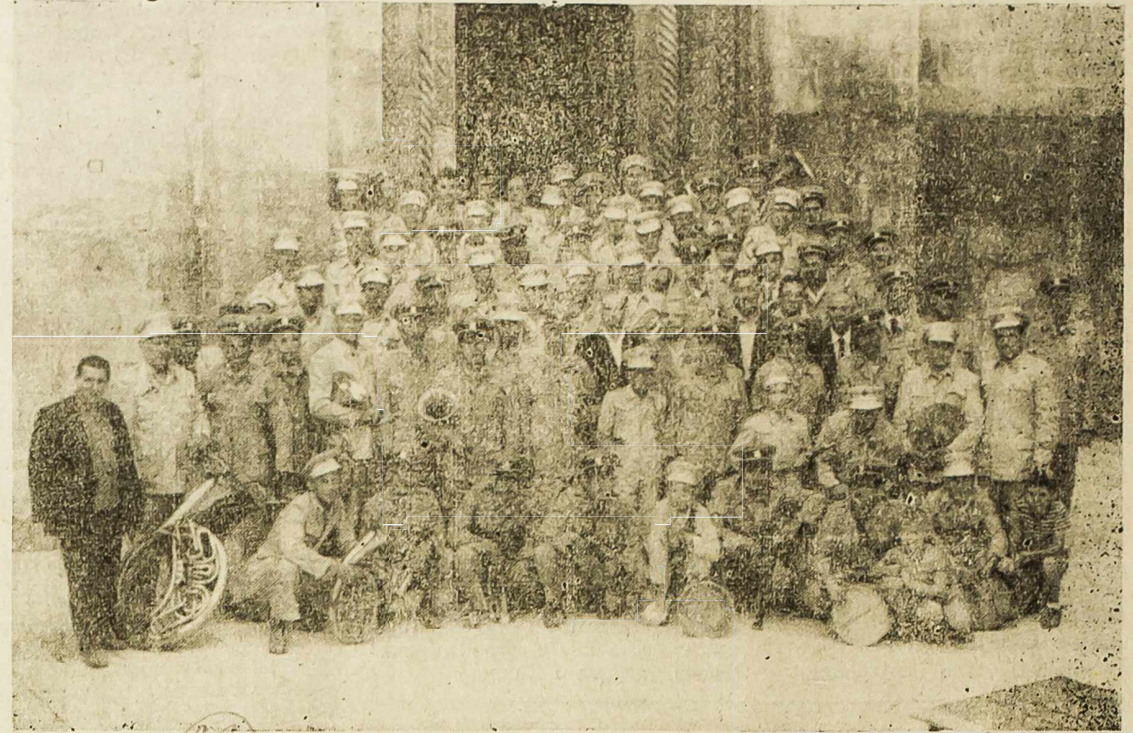
Uspjeh izvedbe u cjelini mnogo su pridonijela jednostavna scenografska rješenja Zuke Džunhura. Rasvjeta nije mogla doći do punog izražaja, jer šibensko kazalište ne posjeduje dobar svjetlosni park.

Publika, koja je dorvanu za vrijeme svake predstave ispunila do posljednjeg mjesta, zadovoljno je napuštala kazalište sa željom, da sličnih gostovanja bude češće.

— bil —

Plodna suradnja

zajednički nastupi Šibenske i Trogirske narodne glazbe

Zajednički snimak Šibenske i Trogirske glazbe

U nedjelju, 2. o. mj., dva lijepa i udobna autobusa, bez mnogo buke, gotovo nečujno napuštala su Poljanu maršala Tita nešto iza utvrđenog vremena polaska. Članovi Narodne glazbe Šibenik pošli su na gostovanje u Trogir i Split. Sa svim slučajno našao sam se među njima, ne sluteći, da ću toga dana biti svjedok značajne kulturne manifestacije. Znao sam, da Šibenska i Trogirska narodna glazba imaju uglavljene zajedničke koncerte u Trogiru i Splitu. Znao sam i to, da su dotične glazbe već postigle značajne zajedničke uspjehe u Šibeniku i Zadru. Svejedno, za vrijeme cijelog putovanja, prolazeći krasnim predjelom uz more od Jadrinca preko Primoštena do Trogira, mislio sam na to, kako je odluka da se priredi zajednički koncert u Splitu donesena, možda, nepromišljeno. Jer, Split je ipak muzički centar Dalmacije, Split ima operu, Ljetnu igru, potpunu Srednju i muzičku školu... Uzalud su bila uvjeravanja, da Šibenska narodna glazba ima i veliku umjetničku tradiciju, da je ona danas najveća, a prema mnogim činjenicama i najbolja u Dalmaciji, o čemu je potvrdio i uspjeti koncert

proše godine u Dubrovniku za vrijeme ljetne sezone. Sve to nije pomoglo, tako da sam koncerte u Trogiru, a naročito ovaj u Splitu očekivao s velikim interesom, a priznajem i priličnom skepsom. U takvom raspoloženju nisam dočekao koncerte samo ja, nego uvjeren sam i svi oni, koji su u nedjelju navečer ispunili prostor na Peristilu u Splitu. No, već nakon prvih zvukova koračnice »Narodni heroj«, svi slušatelji i ja uvjerali smo se, da ćemo biti svjedoci velikog umjetničkog događaja. A tako je i zasta bilo, i priznanja nisu izostala. Iz točke u točku splitska publika sve više se uzvijavala i glasno izražavala priznanje gostima, kod kojih ju je najviše impresionirala homogenost dvaju muzičkih kolektiva, koji izvode težak koncert bez zajedničkih proba! Slušaoci su srdačno pozdravili naročito uspješno izvedenu tešku točku odlomaka iz opere »N. Šubić Zrinski« (dirigent A. Vuletin), u kojem su se čast m izvođenjem visokih tonova i skladnošću istakli fligeristi, a nakon odlično odsviranog finala iz opere »Ero s onoga svijeta« stotinu ruku oduševljeno je pljeskalo nekoliko minuta, tako da se maestro Senti-

nella morao četiri puta zahvaljavati. Tako je izgledalo priznanje publike. A službeno priznanje ukazali su Splitsani preko pozdravne riječi predsjednika Savjeta za prosvjetu i kulturu dra. B. Gabričevića pri dočeku pred NO općine i darovanim buketima svježih karanfila, te prijateljskim riječima u zdravici i skupocenim darovima na večer, koju je gostima priredio Narodni odbor Splita u restoranu »Radovan« u Trogiru.

Šibenska i Trogirska narodna glazba izvojevali su tako još jedno priznanje učestvujući u kulturnoj manifestaciji, koja je imala i izvjestan politički značaj — kao što je to naglasio predstavnik Savjeta za prosvjetu i kulturu NO općine Split D. Letis u spomenutoj zdravici.

Uspjehi ovih dvaju vrijednih kolektiva nisu slučajni. Oni su plod dugih vježbi pod vodstvom dobrih stručnjaka A. Sentele i A. Vuletina. Za vidne rezultate, naročito na gostovanjima, zaslužni su mnogi i članovi uprava obaju kolektiva.

Uvjereni smo, da će Šibenska narodna glazba i dalje sljediti svijetle stogodišnje tradicije i produbljivati veze s prijateljskim Trogiru, čiji stanovnici, prema riječima tajnika NO općine Trogir »gaga« trajne simpatije prema prijateljima u Šibeniku«. A skupocjena umjetnička slika, rad slikara V. Dimitrijevića, koja od 2. lipnja resi prostori Narodne glazbe, kako kaže tajnik D. Červar, »ostaje trajnom uspomenom na uspješno gostovanje i iskreno gostoprinstvo Splitskana«. (J. L.)

U Drnišu i Kninu gostovat će pjevačko društvo »Ivan Filipović« iz Zagreba

Mješoviti pjevački zbor prosvjetnih radnika »Ivan Filipović«, koji se ubraja među istaknute pjevačke zborove u našoj zemlji, nalazi se ovih dana na jadranskoj turneji. Tom prilikom održat će nekoliko vokalnih koncerata. Turneja počinje u Rijeci, a onda slijedi Zadar, Trogir, Split, Makarska. Na povratku zbor će 18. o. mj. nastupiti u Drnišu, a 19-tog u Domu JNA u Kninu.

Među 66 članova zbora ističu se solisti Ruža Krstić i Bosiljka Petroša, soprani, Antonija Kordeji, mezzosopran, Slavica Firšt i Đurđo

Debeljak, alti, Antun Cimerman i Ante Caleta tenori, Milan Bakšić, Kazimir Res i Branko Ing. Manojlović, bariton i Vlaho Grubišić, bas.

Dirigent ovog zbora je Božo An-tonić, profesor Više pedagoške škole u Zagrebu.

Na programu se nalaze djela Gotovca, Odaka, Matetić-Ronjgova, Grgoševića, Gobece i Mokranjca.

Za nastup pjevačkog zbora »Ivan Filipović« vlada u Drnišu i Kninu, kao i u njihovoj okolici velik interes, a naročito među prosvjetnim radnicima.

PRIREDBA ĐAKA SREDNJE EKONOMSKE ŠKOLE

Daci Srednje ekonomske škole iz Šibenika davali su već nekoliko puta svoje priredbe u Skradinu. Nedavno su izveli komediju »Završni slučaj«, te su oduševili omladinu, koji se nalaze na 15-dnevnom logorovanju predvojničke obuke.

Zemlje o kojima se govori

Nikaragua i Honduras

Nikaragua je republika u Srednjoj Americi. Na jugu graniči s Kostarikom, na sjeveru s Hondurasom. Zapadnu obalu oplakuje joj Tih ocean, a istočnu Karipsko more. Površinom je nešto veća od polovine Jugoslavije. Uz obalu je nizina, a u unutrašnjosti je gorovita. Gorje se diže do 2000 vetara. Sa stoji se od brojnih vulkana, koji rade i povremeno izazivaju teške zemljotrese. Stanovnika ima oko 1,100.000 točan popis nikada izvršen. Stanovništvom je dakle, Nikaragua manja od bilo koje naše narodne republike, osim Crne Gore, koju prevazilazi za nešto preko dva puta. Većina stanovnika su Mestici, t. j. mješavina Indijanaca i Španaca (70%), 17% čine Kreoletci potomci španskih osvajača. Svega

30% je pravih Indijanaca. Crnci, radnici na plantažama, čine 9% stanovnika. Jezik je španski, a vjera rimokatolička. Nikaragua je slabo razvijena agrarna zemlja, ekonomski i politički zavisna od Sjedinjenih Američkih Država. SAD kontroliraju financije, industriju i saobraćaj. 54% izvoza i 72% uvoza Nikarague vezano je za SAD. Od izvoza dvije petine otpada na kavu, jedna petina na zlato, jedna desetina na pamuk i t. d. Osim kave za privredu su značajni kakao, šećerna trska, sezam, duhan, banane i kokosovi orasi. Za ishranu služe kukuruz i riža. Od ruda je najznačajnije zlato. Osim šećerana, nema znatnije industrije. Glavni grad je Managua.

Kad su 1522. godine Španci započeli osvajanje zemlje, pristao je uz njih indijski poglavica Nkara-gua. Po njemu je onda i prozvana ta zemlja. Španci su u Nikaragui uveli feudalni sistem iz Španije. Španci su postali veliki zemljoposjednici a Indijanci njihovi kmetovi. Osim od svojih novih gospodara, stanovništvo je mnogo patilo i od naleta engleskih gusara. Istom 1811. god. planuo je ustanak protiv španske vlasti. Taj je dođuje ugušen, no deset godina kasnije konačno je zbačena španska vlast. Od 1823. do 1838. godine Nikaragua je bila u sastavu Federacije republika Centralne Amerike. U sastav te Federacije ulazile su sve male republike između Meksika i Kolumbije. No pokušaj malih republika da se ujedine nije uspio. Već u prvom polovini XIX. vijeka počelo se baviti mišlju da se Atlantski i Tih ocean povežu kanalom kroz Centralnu Ameriku. To, i drugi kolonijalistički interesi, izazvali su na tom terenu sukobe između Velike Britanije i SAD. Te dvije sile nisu

željele da se u tom dijelu svijeta učvrsti jedna snažnija država, koja bi mogla smetati njihovim planovima. Zato su one potpirivale unutrašnji razdor. Tako je 1838. g. došlo do raspada Federacije koju su pojedini dalekovidniji političari Centralne Amerike uzalud pokušavali da obnove kroz cijeli XIX. vijek. Godine 1841. Englezi su zauzeli istočnu obalu Nikarague, ali su ih Amerikanci već 1850. god prisilili da se odreknu. No Nikaragua je stvarno tek 1893. g. okupirala taj kraj. U drugoj polovici XIX. stoljeća utjecaj SAD sve više potiskuje Engleze. Unutrašnja borba vodi se između konzervativaca, koji su u službi američkog utjecaja i liberala, koji mu se protive. No Amerikanci se tako vješto mijesaju u bezbroj revolucija i prevrata, da u novije vrijeme te razlike nestaju. I konzervativci i liberali pokorno slušaju Ameriku. Karakteristično je da je zlatna rezerva Nikarague pohranjena u Njujorku. Osim miješanja u unutrašnje stvari, Amerika je pojedine

države Centralne Amerike još od XIX. stoljeća huškala jednu na drugu, kako bi spriječila eventualni otpor svojim planovima. — Vojnički dakako Nikaragua ne predstavlja ozbiljan faktor, jer njezina oružana sila broji svega 4000 ljudi.

Honduras je također mala republika, i to na sjeveru Nikarague. I on ima izlaz na oba mora. Na zapadnu graniču s Guatemalom i Salvadorom. Površina mu je otprilike ista kao i Nikaragui. Točno se površina ne može odrediti upravo zbog zemljišta oko kojeg vodi spor s Nikaraguom. Honduras na španjskom znači otprilike valovit, a to je ime dobio po brežuljkastoj unutrašnjosti čija se visina kreće od 500 do 1500 m nadmorske visine. Na zapadu se diže gorje i do 2500 m. Stanovnika ima nešto preko 1,500.000 otprilike kao NR Slovenija. Od toga su 85% Mestici, nešto ispod 10% Indijanci, 20% Crnci, radnici na plantažama banana. Američki kapital kontrolira vanjsku trgovinu i transport. 77% uvoza

i 64% izvoza vezano je za SAD. Uz domaći novac i američki dolar predstavljaju zakonsko sredstvo plaćanja. Banane sačinjavaju jednu trećinu izvoza, ostalo otpada na srebro, zlato i kavu. Glavni grad je Tegusigalpa.

Honduras je još 1502. godine otkrio sam Kolumbo. Španci su ga zauzeli 1525. g. Zatim je dijelom sudbinu Nikarague sve do 1821. god. kad se oslobodio španske vlasti. I Honduras je 1823.—1838. bio član federacije republika Centralne Amerike. Pedesetih godina XIX. vijeka Englezi su oduzimali dio teritorija, no pod pritiskom SAD na puštaju svoja osvajanja. Inače s povijest Honduras razvija veom slično kao u Nikaragui. Bezbrojni prevrati, vojne diktature, sukobi sa susjedima i stalno jačanje ekonomske i političke utjecaj SAD. Sa svojih oko 3000 vojnika ova zemlja ne predstavlja ozbiljnu vojnu silu.

Šibenik kroz tjedan

gradska kronika

NARODNO KAZALIŠTE

Četvrtak, 15. VI. — ZEMLJA SMILEŠKA — repriza. Predstava za pretplatnike B/1 i građanstvo. Početak u 20 sati.

Subota, 15. VI. — GOSPODA MINISTARKA — u izvedbi daka I. osmogodišnje škole »Simo Maravulj«. Početak u 17 sati.

Nedjelja, 16. VI. — ZEMLJA SMILEŠKA — predstava za pretplatnike B/2 i građanstvo. Početak u 20 sati.

KAZALIŠTE LUTAKA

Nedjelja, 16. VI. — PSIĆ I MAČKICA premijera od K. Capeka. Početak u 18 sati. Predstava povodom godišnjice osnutka kazališta.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera njemačkog filma — LAŽNI ADAM — Dodatak: Filmske novosti broj 22 (do 13. VI.)

Premijera talijanskog filma u bojama — PLAŽA — Filmske novosti broj 23 (od 14.—18. VI.)

SLOBODA: premijera američkog filma — SMRT DOLAZI — (do 13. VI.)

Premijera češkog filma — KAVANA U GLAVNOJ ULICI — (14. do 18. VI.)

NOĆNO LIJEČNIČKO DEŽURSTVO

U Domu narodnog zdravlja svakog dana od 20 do 07 sati. Telefon 6-71.

DEŽURNE LIJEKARNE

15. VI. — II. narodna ljekarna — Ul. Bratstva i jedinstva.

16.—19. VI. — I. narodna ljekarna — Ul. Boždara Petranovića.

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

ROĐENI

Zdravko, sin Ante i Jerke-Ane Perica; Marija, kći Ante i Ružice Lučić; Borislav, sin Jure i Milke Martinović; Lidija, kći Dinke i Ive Cvitan; Danira, kći Jake i Vinke Šarić; Danica, kći Mate i Ane Bačelić; Jadranka, kći Mate i Karnele Radesić; Boris, sin Jere i Janje Bajić; Jožep, sin Josipa i Marije Grubišić; Dragan, sin Franje i Tomića Bilan; Dragan, sin Adama i Ane Vukšić; Darinka, kći Vjekoslava i Pavice Petković; Lada, kći Zvonimira i Alde Jurišić; Petar, sin Nike i Kate Krnić; Ljiljana, kći Josipa i Zdravka Zorić; Ljiljana, kći Mije i Bože Žaja; Gordana, kći Rade i Vice Živković; Nada, kći Rade i Vice Živković; Ozren, sin Marka i Zorke Škugor.

VJENČANI

Sekso Ante, tajnik Narodnog kazališta — Marinović Senka, domaćica; Ivić Marinko, bravar — Baranović Leopoldina rođ. Goret, knjigovođa; Radić Špiro, radnik — Šperko Ana, domaćica; Šupe Ante, službenik — Čeko Janja, domaćica i Pivčević Marin (Marijan), elektro-monter — Gojanović Marija, krojačica.

UMRLI

Mišura Ana-Rajka, pok. Blaža, stara 51 god.; Garbovac Rade pok. Karla, star 61 god. i Španja Frane pok. Roka, star 73 god.

Knin

ROĐENI

Stevo, sin Nikole i Đuke Lukić; Mirjana, kći Ivana i Čeze Barišić; Zdravko, sin Ivana i Marije Zelić; Jasminka, kći Ante i Marije Maglica; Vinko, sin Jovana i Grozde Radić; Dragoljub, sin Petra i Jagode Milić; Tihomir, sin Nikole i Mare Maričić; Borjana, kći Đure i Zore Rašković; Radmila, kći Ante i Kate Duvančić; Petar, sin Laze i Milke Kamlen i Gordana, kći Ilije i Anđe Vučković.

VJENČANI

Momić Ilija, mehaničar — Plavšić Anica, domaćica; Opačić Stevo, kobnobar — Nonković Jelica, domaćica i Jerković Glišo, radnik — Nonković Đurđija, domaćica.

UMRLI

Marić Ante pok. Jakova, star 94 god.; Grgić Nevenka Marije, stara 7 mј. i Čurko Ante Antin, star 38 godina.

MALI OGLASNIK

PRODAJE SE AUTO nosivosti 1,5 tone u ispravnom stanju. Cijena je 160.000 dinara. Za informacije upitati: Istarska ulica broj 4, svakog dana od 15 do 18 sati.

SJEDNICA NO-a OPĆINE ŠIBENIK

Neka poduzeća povećavaju kapacitet

Na posljednjoj sjednici Narodnog odbora općine Šibenik doneseno je više odluka i rješenja privrednog značenja. Tako je, pored ostalog, donijeta odluka o dopuni odluke o boravišnim taksama na području općine s tim, što će ona važiti i za Prvic Luku, kao i odluka o obaveznoj deratizaciji grada koja će se vršiti jedamput godišnje. Kako je Pilana i tvornica sanduka proširila svoju djelatnost i na izradu pokućstva i građevne stolarije, to je u cijelosti prihvaćeno rješenje. Poduzeće je promijenilo svoj dosadašnji naziv u Drvni kombinat. Isto tako dana je suglasnost na proširenje djelatnosti trgovačkog poduzeća »Ranka«, koje će se osad baviti i trgovinom stočnom hranom. Na sjednici je također izglasano rješenje o proširenju djelatnosti Ribarskoj kombinata »Kornat« na otkup, ulov i preradu spužava i koralja, a transportnom poduzeću

»Jadran« odobreno je da može vršiti utovar i istovar jedrenjaka i motornih brodova.

Oba vijeća su također izglasala odluku o naplati usluga Uprave komunalnih službi koje se povećavaju za 20—30%. To povećanje odnosi se na usluge koje ova Uprava obavlja na gradskoj tržnici, ribarnici, klaonici i javnom kupatilu.

SAVJETOVANJE O DRUŠTVENOM UPRAVLJANJU U USTANOVAMA JAVNIH SLUŽBI

7. o. mј. je na inicijativu Općinskog odbora SSRN održano savjetovanje, kojem su prisustvovali predstavnici državnih ustanova javnih službi i radničkih savjeta nekih privrednih organizacija. Na savjetovanju se raspravljalo o radu organa društvenog upravljanja u ustanovama javnih službi na osnovu teza, koje je donijela Komisija za društveno upravljanje pri Glavnom odboru Socijalističkog saveza. Mnogi od diskutiranih iznijeli su niz prijedloga i nadopuna na spomenute teze.

Što je pokazala anketa o učenicima u privredi

Trebaju poduzeti odgovarajuće mjere

U okviru ankete o učenicima u privredi koja se provodi na cijelom području naše Republike, nedavno je Inspektorat rada NO-a kotara proveo sličnu anketu i među učenicima u privredi u šibenskom kotaru. Iako ova anketa nije obuhvatila sva pitanja u vezi stanovanja, prehrane i higijensko-tehničkih uvjeta tih učenika, odgovori izraženi u brojkama dovoljno govore o sadašnjoj teškoj situaciji kod učenika u privredi kao i o mjerama koje bi odgovorni faktori trebali poduzeti za poboljšanje životnih i zdravstvenih pitanja tih učenika. Evo nekoliko najvažnijih podataka koji o tome govore.

Od 674 anketirana učenika 60% ih pripada seljačkoj, a samo 26% radničkoj porodici. Od tog broja je 116 djece palih boraca. Nadalje anketa je pokazala da je krivnjom poslodavaca raskinuto pet, a krivnjom učenika 29 ugovora. U pogledu školske predpreme 148 ugovora je sačinjeno suprotno propisima.

Što se tiče prosječnog dnevnog rada u školi i radionici 38 učenika je odgovorilo da rade manje

od osam sati, 513 njih radi osam, 78 učenika devet, a 45 učenika 10 i više sati. U 54 slučaja učenici su se izjasnili da obavljaju posao koji nema veze sa njihovim zvanjem, dok četiri učenika rade po noći bez odobrenja. 33 učenika nije uopće koristilo godišnji odmor, a 26 njih samo djelomično. Slična je situacija i sa korištenjem zimskih praznika. 232 anketirana učenika imaju nagradu iznad propisanog iznosa, a ispod tog iznosa 19 učenika, dok nikakve novčane nagrade ne prima 14 učenika.

Svake godine obavlja se sistematski liječnički pregled, međutim, 352 učenika nije uopće liječnički pregledano, što je velik propust domova narodnog zdravlja u čiju nadležnost to spada.

Nezgodu pri radu pretrpjelo je 115, a izvan radnog odnosa 32 učenika.

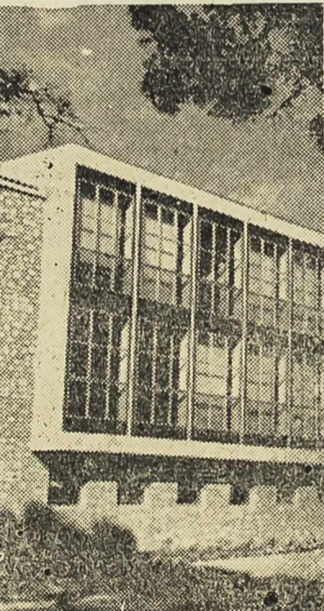
Kod roditelja se hrani 506 učenika, kod poslodavaca 13, u čakom domu 69, kod raznih privatnih lica 79, a u menzi 7 učenika.

Svi učenici ne dolaze jednako na posao. Prema dobivenim podacima 145 učenika dolazi na posao raznim prijevoznim sredstvima, dok njih 529 pješake. Najveći broj učenika pješaci dnevno do 3 km, 78 od 5 - 6 km, a 15 učenika pješaci do svog radnog mjesta preko 10 kilometara. (Lj.)

KRETANJE BRODOVA

Brod »Rijeka« isplovio s izvjesnom količinom rafiniranog olova, pečenog magnezita i bakrenog kamena za luke Sjeverne Evrope, brod »Bosna« isplovio za Indiju sa teretom od 200 tona aluminijske i većom količinom čelika. Liberijski brod »Diconoria« isplovio za SAD, nakon što je u luci iskrcao 10.160 tona pšenice. Turski brod »Selamet« isplovio za Tursku, iskrcao prethodno 4550 tona ugljena za koksiranje dovezenog iz Ždanova. Brod »Titograd« isplovio za Aleksandriju, ukrcavši manje količine aluminijske i drvene grade.

U luci se nalaze sovjetski brod »Izmail«, koji vrši iskrcaj 7400 tona ugljena i američki brod »Benjamin Hawkins«, koji je iskrcao teret od 10.500 tona pšenice.

Škola u Šibeniku.

PERSONALNA KOMISIJA Narodnog odbora kotara Šibenik

raspisuje

NATJEČAJ

ZA OVE SLUŽBENIKE:

- Direktor uprave prihoda u Sekretarijatu za financije (uvjeti: pravni ili ekonomski fakultet, položen stručni ispit i 4 godine prakse, ili srednja stručna sprema, položen stručni ispit i najmanje 7 godina stručne prakse na poslovima financija).
- 1 geometar u Uredu za katastar Knin
1 geometar u Uredu za katastar Drniš (uvjeti: srednja tehnička škola odnosno geodetski tehnikum i položen stručni ispit).
- 1 službenik za vođenje kancelarijskih poslova u Birou za posredovanje rada (uvjeti: nepotpuna srednja stručna sprema).
- 1 Referent u Sekretarijatu za narodnu obranu (uvjeti: srednja stručna sprema, položen stručni ispit i najmanje 4 godine stručne prakse ili nepotpuna srednja stručna sprema, položen stručni ispit i najmanje 5 god. stručne prakse).

Za radna mjesta pod 1, 2 i 4 pripada dopunska plaća.

Po uzoru na kratkom biografijom i kretanjem u službi dostaviti najkasnije do 25. VI. 1957. g.

Iz centra za unapređenje domaćinstva

ZAVRŠEN RAD TEČAJEVA

Tečajevi iz kuhanja, krojenja i šivanja, koji su organizirani u suradnji s društvom »Savremena žena« i radili od 1. IV. 1957. god., završili su s radom na 31. V. o. g. Na tečaju kuhanja obrađeni su osnovni principi svakodnevne pravilne ishrane, na temelju čega su sastavljeni jelovnici i praktično kuhani od polaznica tečaja.

U rad tečaja krojenja i šivanja uveden je najnoviji način krojenja pomoću temeljnog kroja, koji se prema mjerama za osobe raznog uzrasta i razvijenosti mogu smanjivati ili povećavati. Ovaj način krojenja je vrlo praktičan za učenje na kraćim tečajevima i za one domaćice, koje o krojenju imaju vrlo malo predznanja.

Tečajeve su završile 33 polaznice, koje su izrazile želju, da se početkom jeseni ponovo organiziraju slični tečajevi, uključujući i učenje konzerviranja, te ishrane dojer čadi.

Za pet siromašnih domaćica sa bloka VI-Grada, koje su učile ku-

hanje, krojenje i šivanje, troškove za praktične radove iz kuhanja platilo je društvo »Savremena žena«, pa se na drugarsko pažnju ove društvu posebno zahvaljuju.

OBAVIJEST DOMAĆICAMA!

Centar za unapređenje domaćinstva raspolaže s usisavačem za prašinu, koji će davati na uporabu domaćicama od 15. VI. 1957. god., čime želi olakšati posao u domu našim radnim ženama. Zainteresirane domaćice mogu se predbilježiti za uslugu usisavačem svakog dana od 11—12 sati u Ženskoj stručnoj školi, Splitski put 2., soba uprave ili putem telefona br. 419, sa naznakom dana, sata i točne adrese, kako bi zadužena drugarica mogla donijeti usisavač na određeno mjesto prema dogovoru. Naplatu za uslugu vršit će ista drugarica i to 100 dinara za 1 sat rada usisavača. Stoga se preporučuje domaćicama da prethodno izvrše sve potrebne pripreme u domu za rad usisavača, kako bi on bio pravilno iskorišten.

Narodni odbor općine Kistanje Komisija za izbor i imenovanja

raspisuje

NATJEČAJ

ZA 1 IMOVINSKO-PRAVNOG REFERENTA I ZA 1 PORESKOG IZVRŠITELJA.

Kandidat pod 1) treba da ima srednju stručnu spremu, položeni stručni ispit i najmanje 3 godine stručne prakse, odnosno nepotpunu srednju stručnu spremu, položeni stručni ispit i najmanje 5 godina stručne prakse.

Kandidat pod 2) niža stručna sprema.

Plaća po Uredbi. U molbi treba navesti sve podatke iz kojih će se moći ustanoviti da kandidat odgovara za to mjesto. Dokumente po članu 50. ZDS dostaviti nakon prihvaćanja molbe.

Rok podnošenja molbi do 25. juna 1957. godine.

TRGOVAČKO PODUZEĆE „SLOGA“ ŠIBENIK TRAŽI

1. SLUŽBENIKA ZA RADNO MJESTO ŠEFA KONTROLNE SLUŽBE

u poduzeću. Za ovo radno mjesto potrebna je viša stručna sprema sa 3 godine prakse na komercijalnim poslovima ili srednja stručna sprema sa 5 godina prakse na komercijalnim poslovima. U obzir dolaze i osobe sa dugogodišnjom praksom na komercijalnim - finansijskim poslovima bez predviđene spreme.

Plaća po tarifnom pravilniku. Nastup službe odmah.

OBAVIJEST

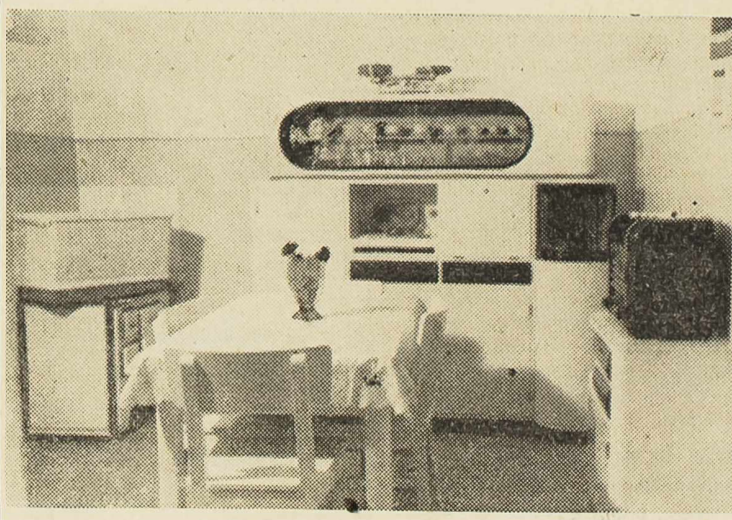
Obavještavamo svoje poslovne prijatelje da je na prijedlog radničkog savjeta poduzeća Pilane i tvornice sanduka Šibenik, Narodni odbor općine svojim rješenjem broj 4663 od 6. VI. 1957. godine, izvršio izmjenu firme ovog poduzeća u DRVNI KOMBINAT ŠIBENIK.

Istim rješenjem proširena je i djelatnost poduzeća i na građevnu stolariju.

Prema tome, DRVNI KOMBINAT ŠIBENIK proizvodi:

jelovu i bukovu rezanu građu; sve vrste ambalaže; cjelokupni kućni namještaj; kompletnu građevnu stolariju.

Radi plasmana svojih proizvoda ovaj je kombinat u ulici Sedam Omelića br. 2 otvorio vlastitu in dustrijsku prodavaonicu, koja posluje već od 1. VI. 1957. god. ne.

Posjetite našu prodavaonicu namještaja pa ćete se uvjeriti u dobar kvalitet i ukus.

Primamo narudžbe kompletnih garnitura kuhinjskog i sobnog namještaja.

UPRAVNI ODBOR DRVNOG KOMBINATA ŠIBENIK

SPORTSKI ŽIVOT zanimljivosti - pouka - zabava

Kvalifikacije za ulazak u Podsveznu ligu

Svladana prva prepreka

„Radnički“ - „Omladinac“ 4:2

U uzvratnoj kvalifikacionoj utakmici za ulazak u podsveznu ligu »Radnički« je u Zadru pobijedio domaćeg »Omladinac« sa 4:2 (2:0). Pobjeda »Radničkog« je potpuno zaslužena i bila bi izražena i sa većim omjerom, da to nisu igrači domaćih spriječili grubostima.

Igra je počela obostranim napadima, ali uglavnom do kaznenog prostora jedne i druge momčadi. Poslije desetak minuta takove igre »Radnički« preuzimlje inicijativu i smišljenim kombinacijama dominira terenom, tako da golivma Čala Mate i Reljanović Mile završava I. poluvrijeme.

U drugom dijelu »Radnički« nastavlja i dalje dobrom igrom i kao rezultat toga Čala Mate postiže još dva gola. Već poslije trećeg primljenog gola domaći počinju i grati grubo, a 20 posljednjih minuta igre stalno su nastojali kako da »zakaoče« igrače gostujuće momčadi, a ne loptu. Zahvaljujući svojim nasrtajima, koji nemaju ništa zajedničkog sa jednom sportskom borbu, postigli su dva gola.

Utakmicu je vodio Mladinić iz Splita i to dobro sve do vodstva gostiju 4:0, kad je igru izgubio iz ruku i nije se nikako snalazio kod učestalih grubih ispada domaćih igrača.

Na nerazumljiv način izbacio je igrača »Radničkog« Franovića iz igre. U jednom trenutku sudac se okrenuo i gledao kako desno krilo domaćih udara Franovića po nogama kad ovaj nije bio u posjedima lopte i, umjesto da izbací iz igre domaćeg igrača, uputio je Franovića u svlačionicu. Dok je Franović napuštao igru, isti igrač domaćih zaletio se za njim i udario ga

šakom u lice, te je sudac i njega izbacio iz igre. Jedan od navalnih igrača domaćih udario je Kovaka u prsa i — kad mu je sudac naredio da napusti teren opsovao ga je i pljunuo u lice.

»Radnički« je nastupio u ovom sastavu: Breka, Pažanin, Franović-Benevrkić, Tikulin, Kovak, Baljkas Marijan, Spahija, Kristić, Čala Mate, Reljanović.

Svi igrači su igrali dobro. U obrani su ipak odskakali Tikulin, Franović i Benevrkić, koji je smiš-

ljenom igrom slao uporabive lopte svojoj navali. U prednjem redu svojim prodornošću isticao se strijelac Čala Mate uz dobru suradnju Reljanovića, dok je Kristić dominirao kontrolirajući sredinu terena.

Eliminirajući »Omladinca« »Radnički« će se sastati s »Naprijedom« iz Visa. Pobjednik iz ovih susreta dat će novog člana podsvezne lige. Prva utakmica igra se u Šibeniku 16. o. mj. (B. K.)

RADNIČKA SPORTSKA DJELATNOST Favoriti gube

Prije nekoliko dana otpočela je djelovati nogometna liga radna.

»TRGOVAC« — »OKLAJ« 2:1

U nedjelju je odigrana u Kninu prijateljska nogometna utakmica između momčadi Oklaja i kombiniranog tima »Trgovca«. Pobijedili su domaći igrači. Na odmor se otišao sa 1:0 u korist Oklaja. U tom dijelu igre gosti nisu iskoristili jedanaesterac.

U drugom poluvremenu »Trgovac« je izjednačio iz jedanaesterca, a nešto kasnije Bjeđević je dao pobjedonosni zgoditak. U timu domaćih istakao se Mioković, a kod gostiju desno krilo i vratar. Sudio je dobro Žigić. (A. M.)

ODOBJKA

ŠEPURINE — ZLARIN 3:0

U nedjelju 2. VI. u Zlarinu su gostovali odbojkaši iz Šepurina. Oni su pobijedili ekipu Zlarina sa rezultatom 3:0. Pokazali su openito bolju igru, osobito na servisu. Zlarinjanj su ugodno iznenadili, jer ne treba zaboraviti da su oni početnici. Vidjeti smo, da među omladinom Zlarina postoji dobar interes za odbojku. Šeta je što ih nema nitko upoznati sa pravilima i sistemom igre. Oni su sami izgradili igralište, pa je sada na Savezu sportova kotara da im pošalje instruktora ili nekog drugog načina pruži pomoć.

Završeno takmičenje u Podsveznoj ligi „Dinara“ i „Jugovinil“ ispadaju iz lige

Rezultat posljednjeg kola Podsavezne lige

Split: Dalmatinac — Rudar 3:3; Sinj: Junak — Dinara 6:2; Zadar: Sloga — Jugovinil 10:2; Donja Kaštela: Val — Orkan 2:2; Trogir: Slaven — Zmaj 3:4.

Tim	Dolazak	Dolazak	Dolazak	Dolazak	Dolazak	
Dalmatinac	22	16	3	64:29	35	
Sloga	22	12	5	64:31	29	
Orkan	22	9	7	45:37	25	
Zmaj	11	10	5	38:41	25	
Rudar	22	10	4	44:39	24	
Omladinac	21	10	4	55:53	24	
Junak	22	9	3	10:54	21	
Slaven	22	9	2	11:14	20	
Solin	21	6	7	8	28:35	10
Val	22	7	5	10	48:31	19
Dinara	22	4	6	12	33:54	14
Jugovinil	22	2	3	17	33:76	7

Utakmica Omladinac — Solin prekinuta je kod stanja 1:0 za Solin.

DTO »PARTIZAN« U STRMICI DOBIO PRELAZNU ZASTAVU

Od postojećih deset seoskih društava »Partizan«, najbolje rezultate u seoskim partizanskim igrama postiglo je društvo iz Strmiće. Uz prigodnu svečanost Općinski odbor društava »Partizan« predao je pobjedničkoj ekipi prelaznu zastavicu. Ova nagrada dat će još više podstreka kako ovom, tako i ostalim društvima u natjecanjima koja se ubuduće budu provodila.

»ŠIBENSKI LIST« organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62 Tekući račun: Komunalna banka Šibenik br. 47-KB-15-2-182 Rukopisi se ne vraćaju Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 dinara Tisak: »Štampa« Šibenik

AUTOTRANSPORTNO PODUZEĆE - ŠIBENIK

NOVI VOZNI RED

Autotransportno poduzeće Šibenik donijelo je novi raspored autobusnih pruga, koji važi od 15. lipnja o. g. Pored postojećih pruga ono je uspostavilo još jednu i to na relaciji Split — Šibenik — Zadar i obratno. Sve pruge od dana.

ZADAR — ŠIBENIK — SPLIT				
Odlazak	Stanice	Dolazak		
4.00	Zadar	18.30		
4.50	Biograd n/m	17.05		
6.30	Šibenik	16.15		
7.00	Primošten	15.15		
8.30	Trogir	14.30		
9.00	Split (odlazak)	14.00		

SPLIT — ŠIBENIK — ZADAR				
Odlazak	Stanice	Dolazak		
4.45	Split	19.30		
5.15	Trogir	19.00		
6.00	Rogoznica	18.30		
7.00	Šibenik	16.30		
8.30	Šibenik	15.15		
9.30	Biograd n/m	13.45		
	Zadar (odlazak)	12.30		

ŠIBENIK — KISTANJE				
Odlazak	Stanice	Dolazak		
14.00	Šibenik	6.00		
	Tromilje			
	Skradin			
	Mostine			
	Đevrske			
16.00	(dolazak) Kistanje (odlazak)	4.00		

ŠIBENIK — DRNIŠ				
Odlazak	Stanice	Dolazak		
4.45	13.00	Šibenik	6.55	15.00
		Tromilje		
		Konjevrate		
		Pokrovnik		
5.45	14.00	(dolazak) Drniš (odlazak)	5.55	14.00

ŠIBENIK-DRNIŠ-OKLAJ-KNIN				
Odlazak	Stanice	Dolazak		
15.15	Šibenik	7.45		
16.15	Drniš	6.45		
	Trbounje			
	Razvode			
16.45	Okraj	6.00		
17.15	Knin	5.30		
18.15	(dolazak) Okraj (odlazak)	5.00		

KARTE SE MOGU REZERVIRATI KOD »PUTNIKA« U SPLITU, ZADRU I ŠIBENIKU

BEZ ULJA ZA PODMAZIVANJE

Početkom mjeseca maja škotski inženjer Džon Mek Gregor objavio je u Londonu da je pronašao način koji sprečava trošenje metalnih dijelova, kod mašina i time izliskim podmazivanje pokretljivih dijelova uljem.

Naime, Mek Gregor je pronašao metod za obradu metalnih površina kojim je trenje sveo gotovo na nulu. Njegov metod sastoji se u tome da se površine izložene trenju prevuku naročitim slojem, »kožom« kako to pronalazač kaže, čija debljina iznosi svega dvjestahiljaditio centimetra. Ta koža predstavlja izolator između metalnih površina koje se taru jedna o drugu. Pronalazač tvrdi da je on ovim zasitnim sredstvom prevukao dijelove motora svog automobila još u novembru 1955. godine i da otadani je mijenjao ulje za podmazivanje, mada je za to vrijeme prešao kolima 70.000 milja.

OVA ODLUKA BIT će SPROVEDENA TEK POSLIJE NJENE RATIFIKACIJE NA MEĐUNARODNOM POŠTANSKOM KONGRESU, KOJI će SE AUGUSTA MJESECA ODRŽATI U OTAVI. ZABRANA SLANJA PUTEM POŠTE INKUBIRANIH ŽIVOTINJA I INSEKATA I DALJE OSTAJE NA SNANI.

Ova odluka bit će sprovedena tek poslije njene ratifikacije na Međunarodnom poštanskom kongresu, koji će se augusta mjeseca održati u Otavi. Zabrana slanjanja putem pošte inkubiranih životinja i insekata i dalje ostaje na snazi.

BAČENO U KULE-HLADNJAČE GDJE će SE U SVJEŽEM STANJU MOĆI ČUVATI DUŽE VRIJEME. PRVA »PLOVEĆA FABRIKA MRAZA« PLOVIT će U SASTAVU SOVJETSKE KITOLOVAČKE FLOTILE »SLAVA«.

bačeno u kule-hladnjače gdje će se u svježem stanju moći čuvati duže vrijeme. Prva »ploveća fabrika mraza« plovit će u sastavu sovjetske kitolovačke flotile »Slava«.

DRAMA U ČAMCU ZA SPASAVANJE

»Dingljejk«, brod-cisterna britanske mornarice, našao je na Atlantiku, 330 kilometara daleko od Sent Vinsenta (Britanska Zapadna Indija) jednog čovjeka koji je, bez hrane i vode, jedanaest dana lutao otvorenim morem u jednom malom čamcu za spasavanje. Prema izvještaju britanskog admirallita, u čamcu se nalazio još jednog čovjeka. Treći brodolomnik preminuo je poslije nekoliko dana lutanja po moru, dok je četvrti, ne mogavši da izdrži muke, sam iskočio iz čamca i udavio se. (S. S.)

MALI SAVJETI

Od kroja haljine zavisit će vaš vitak izgled. — Nije dovoljno izabrati moderan kroj pa da elegantno izgledate u svojoj novoj haljini. Važnije je izabrati kroj. Od kroja zavisi da li će vam kukovi izgledati suviše široki ili ramena suviše uska. Krojem se može postići da vam noge izgledaju duže, a struk kraći, što je za savremen i elegantan izgled gotovo neophodno. Kao što krojem možete usavršiti svoju liniju, tako je možete i upropastiti. Poprečne šavove na haljini i na gornjem je na donjem dijelu mogu nositi samo veoma vitke osobe. Ako po prirodni imate šire kukove od ramena, onda birajte suknju koja se širi tek od kukova i koja je postavljena po dužini vidljivim šavovima. Gornji dio, međutim, treba da ima poprečne šavove, naročito u visini kukova. Tako će vam ramena izgledati šira od kukova. Dujagonani pruhli ili šavovi čine ligu tanjom. Oni su gotovo neophodni na gornjem prednjem dijelu haljine kod punijih osoba. Uzdužan šav koji počinje od vrata, pa ide pravo do ivice suknje čini vas višom i tanjom. Gdje ćete staviti pojase na haljini isto je tako vrlo važno. Ako vam struk nije uzan, odrecite se širokog pojasa. A ni uski pojas nemojte tada nositi na samom struku. Veliki džepovi, koji su moderni samo su za tanke osobe, jer je čine punijom. Ako vam je kratak vrat, nikad ne nosite okovratnik nego samo jednostavan izrez. A dugačak vrat se skraćuje ako se izrez penje uz njega ili sa malim ravnim okovratnikom. Puniše ruke treba da su uvijek u uskim rukavima. A suviše tanke ruke bolje izgledaju u komotnijim rukavima. Kad prvi put probate novu haljinu, ne zaboravite da ćete u komotnijoj haljini uvijek izgledati tanji nego u tijesnoj skrojenoj. U tijesnoj haljini se vidi svaka naslaga sala, a to je bolje izbjeći. Isto tako treba paziti kako se kroje prugaste tkanine. Uzdužno ili dijagonalno iskorišćene pruge čine vitkijom osobu, a poprečno uzete pruge punijom.

Meso i jelo za vrijeme pripremanja ne soli se uvijek na isti način. — Jela koja se dugo kuhaaju treba osoliti manje nego ona koja se brzo kuhaju. Međutim, masno meso, na primjer teleće i jagnjeće, i ribe zahtijevaju više soli nego govedina i divljač. Džigericu: teleću, svinjsku ili govedu ne treba prethodno soliti već tek kad je gotova. Kad se soli ranije džigerica bude tvrda. Meso za pečenje ne smije se soliti nekoliko sati ranije jer time izgubi mnogo od svojih hranjivih sokova. Živina se soli iznutra prije nego što se stavi da se peče, a spolja tek kada se malo propèche, poslije četvrt sata. Ovo zato što bolje prodire u toplo meso. Mahunasti, plodovi-pasulj, grašak i slično, soli se tek kada su upola skuhan. Ako se ranije soli moraju se duže kuhati da bi bili mekan. Zečije meso mora se soliti više nego drugo meso.

ULJALJ NA ANTARKTIKU

Doktor Vivijen Fuks, vođa transantarktčke britanske ekspedicije 1957., donio je u bazu Šekilton prve primjerke komada uglja nadenog ispod ledenog pokrivača antarktičkog kontinenta. Ugalj je otkriven 160 kilometara južnoistočno od baze, u oblasti koja je nedavno dobila ime Geronovo Gorje.

BAKTERIJE PUTE M POŠTE

Izvršni komitet Međunarodne poštanske unije pristao je da odobri razmjenu kultura opasnih bakterija između poznatih svjetskih istraživačkih laboratorija i instituta koja bi se vršila putem međunarodne poštanske službe. Ovakva razmjena bila je dosad najstrože zabranjena. Do odobrenja je došlo poslije više puta ponovljenih molbi svjetske zdravstvene organizacije pri Ujedinjenim nacijama, jer je nemogućnost razmjene znatno otežavala istraživački rad velikih medicinskih centara u raznim krajevima svijeta. Razumije se da će se pri pakovanju i odašiljanju opasnih bakterija morati poduzeti sve mjere predostrožnosti, što je, uostalom, Međunarodna poštanska unija postavila kao osnovni uslov.

PAŽNJA! PAŽNJA!

Poduzeća i ustanove!

POSJEDUJEMO NAPRAVU ZA PRIKAZIVANJE DIJAPOZITIVA,

PA VAS STOGA UPOZORAVAMO DA SE U SVRHU REKLAMIRANJA SVOJIH PODUZEĆA I PROIZVODA, DIREKTNO OBRATITE U KINU »TESLA«, GDJE ĆETE DOBITI POTREBNE INFORMACIJE.

UPRAVA
KINOPODUZEĆA ŠIBENIK